

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlusasja number	31-25/289246
Otsuse kuupäev	14.03.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Reisieksperti Aktsiaseltsi vaidlustus Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse minikonkursil „Reisibürooteenused e-residentsuse osakonnale“ (viitenumber 289246) Estravel Group AS-i pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Reisieksperti Aktsiaselts, esindaja vandeadvokaat Merit Lind-Tsoganoff Hankija, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, esindaja Siret Suurväli Kolmas isik, Estravel Group AS, esindaja vandeadvokaat Kaidi Reiljan-Sihvart
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

1. Jätta Reisieksperti Aktsiaseltsi vaidlustus rahuldamata.
2. Jätta Reisieksperti Aktsiaseltsi vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.
3. Mõista Reisieksperti Aktsiaseltsilt Estravel Group AS-i kasuks välja esindaja kulud 1847,5 eurot käibemaksuta.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi Hankija) viib läbi riigihankega „Reisibüroo teenuste ostmine 2024-2026“ (viitenumber 284881) seotud minikonkurssi

„Reisibürooteenused e-residentsuse osakonnale“ (viitenumber 289246) (edaspidi Minikonkurss).

2. 14.02.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Reieseksperdi Aktsiaseltsi (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 07.02.2025 otsusele tunnistada Minikonkursil edukaks Estravel Group AS-i (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 21.02.2025 kirjaga nr 12.2-10/30 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 27.02.2025 ja neile vastamiseks 04.03.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks Hankija ja Kolmas isik.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Reieseksperdi Aktsiaselts**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Edukaks tunnistamise otsuse kohaselt sai Vaidlustaja pakkumus 85 punkti ja Kolmanda isiku pakkumus 86,58 punkti. Otsuse kohaselt on Vaidlustaja pakkumus saanud miinimumpunktid hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ eest.

Hankija ei ole Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste hindamisel hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ rakendamisel järginud Hankija poolt selle hindamiskriteeriumi rakendamiseks ette nähtud reegleid ja metoodikat.

4.2. Hankija esitas hinnapäringu (avaldatud RHR-is dokumentide osas nimetusega „HP Innovatsiooniteenuste ja iduettevõtluse osakonnale reisibüroo teenuste ostmise“ (edaspidi HP).

HP p-s 3. ja „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ sätestas Hankija kooskõlas hankelepingu aluseks oleva raamlepingu (edaspidi Raamleping) tehnilise kirjelduse p-iga 7.1.7., et pakkumusi hinnatakse järgmiste hindamiskriteeriumite alusel:

- (i) vahendustasu protsent (osakaal – 30);
- (ii) teenuse osutaja reisikonsultandi(tide), kes teenuse vahetul täitmisel osaleb(vad) teadmised ja/või kogemused (osakaal – 30);
- (iii) näidisreisi kvaliteet (osakaal - 20);
- (iv) näidisreisi maksumus, st näidisreisi majutuse maksumus (osakaal - 20).

HP p-s 3.1.3. sisustas Hankija hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ järgmiselt: „Näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud asjakohased reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.“ Hankija täpsustas hindamiskriteeriumit võrreldes Raamlepingu tehnilise kirjelduse p-iga 7.1.7.¹ ja sätestas, et selles hindamiskriteeriumis antakse punkte järgmiselt:

- „20“ punkti – vastab täielikult ja/või ületab etteantud kriteeriumeid;
- „10“ punkti – vastab olulises osas etteantud kriteeriumitele;
- „5“ punkti – vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele.

¹ Tehniline kirjeldus on kättesaadav riigihanke viitenumber 284881 hanke alusdokumentide hulgast RHR-ist.

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ on Hankija sätestanud, et hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ kirjeldus on HP p-is 6. Samuti on HP p-ile 6. viidatud „Vastavustingimused“, mille kohaselt pidid pakkujad pakkumuses esitama näidisreisi kirjelduse vastavalt HP p-ile 6. HP p 6. sätestas tingimused (kriteeriumid), millele näidisreis pidi vastama.

Seega pakkujad pidid esitama HP p-s 6. sätestatud tingimustele (kriteeriumitele) vastava näidisreisi kirjelduse. Hankija omakorda pidi vastavalt hindamiskriteeriumite sõnastusele andma punkte vastavalt sellele, kuivõrd vastab kirjeldatud näidisreis etteantud kriteeriumitele. Etteantud kriteeriumid omakorda tulenevad HP p-ist 6. - mujal Hankija näidisreisile kriteeriume ette andnud ei ole. Järelikult pidi Hankija andma hindamiskriteeriumis „Näidisreisi kvaliteet“ punkte järgmiselt:

- (i) maksimumpunktid (20), kui kirjeldatud näidisreis vastab HP p-is 6. sätestatud nõuetele kas täielikult või ületab neid;
- (ii) keskmised punktid (10), kui kirjeldatud näidisreis vastab olulises osas HP p-is 6. sätestatud kriteeriumitele;
- (iii) miinimumpunktid (5), kui kirjeldatud näidisreis vastab keskpärasel määral HP p-is 6. sätestatud kriteeriumitele.

4.3. HP p-is 6. esitas Hankija oma nõuded ja ootused näidisreisile Rio de Janeirosse (näidisreisi kuupäevad, reisi kestus, majutuse nõuded jne HP p-ides 6.2. – 6.5.) ning näidisreisi kirjeldusele (vt kirjelduses ja sellega koos esitatava teabe nõuded HP p-s 6.7.). Hankija nõudis, et näidisreis peab olema reaalne reis (HP p 6.6.), mida Hankijal on õigus realiseerida (HP p 6.8.). HP p-ist 6.7 nähtub ka selgelt info, mille pakkumuses esitamist Hankija nõudis - pakkuja pidi esitama lendude kohta väljavõtted (vähemalt lendude ajad, pagasi võimalus) ning majutuse broneeringu väljavõtted (kus nähtuvad hotelli info ja maksumused). Muu reisiinfo võis pakkuja esitada vastavalt pakkuja enda äranägemisele („Muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada“).

HP p-i 3.1.3. kohaselt pidi Hankija seega hindama pakkuja poolt HP p-is 6. sätestatud nõuetest lähtuvalt kirjeldatud näidisreisi kvaliteeti, transpordiks kuluvat aega, majutust, majutuse asukohta jm pakkuja poolt välja toodud asjakohaseid reisingimusi ning juhul, kui need vastasid kõik HP p-is 6. sätestatud kriteeriumitele, siis kohustus Hankija andma selle hindamiskriteeriumi eest maksimaalsed 20 punkti. See on igati loogiline, sest reisi tõhusus ja mugavus sõltuvadki eelkõige sellistest asjaoludest nagu konkreetsed lendude ajad, majutuskohad jne.

See, et näidisreisi hindamisel tuleb hindamiskriteeriumit sisustada just HP p-is 6. sätestatud kriteeriumite kaudu, nähtub ka HP p-ist 3.4. ja „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“. HP p 3.4. viimases lauses on Hankija selgitanud, et kvaliteediga seotud kriteeriumite hindamisel (sh näidisreisi kvaliteet) antakse kriteeriumile maksimaalsed punktid, kui hinnatav tunnus on võrdne kriteeriumi sisukirjeldusega. Dokumendis „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ esitatud tabeli põhjal on ilmne, et Hankija on hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ sisu kirjeldanud just HP p-is 6. esitatud kriteeriumite kaudu - hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ sisukirjelduse lahtris on Hankija viidanud HP p-ile 6.

4.4. Vaidlustaja esitas pakkumuses sellise näidisreisi kirjelduse, mis vastas täielikult HP p-is 6. esitatud nõuetele, kohati isegi ületas etteantud kriteeriume, siis HP p 3.1.3. kohaselt oleks Vaidlustaja pakkumus pidanud hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ eest saama maksimumpunktid (20 punkti).

4.5. 5 punkti sai omistada üksnes sellisele pakkumusele, mis vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele, mis teistpidi öeldes tähendab, et Vaidlustaja pakutud näidisreisi puhul pidanuks esinema olulised mittevastavused HP p-is 6. sätestatud kriteeriumitele (mida seal aga ei olnud).

Hankija 10.02.2025 esitatud hindamiskomisjoni protokollil väljavõttest nähtub, et Hankija on Vaidlustaja näidisreisi kirjelduse puudused, mis Hankija hinnangul õigustavad Vaidlustaja pakkumusele 5 punkti andmist. Vaidlustaja Hankijaga ei nõustu.

4.5.1. Kuigi Vaidlustaja esitas info, et lennud sisaldavad käsipagasi ja ühte ära antavat pagasi reisija kohta, leidis Hankija, et kirjeldusest on puudu pagasi kaalu/mõõtmete konkreetset tingimust. Vaidlustaja hinnangul vastab pagasi kohta näidisreisi kirjelduses esitatud info Hankija etteantud kriteeriumitele – HP p-s 6.4. nõudis Hankija, et pagas peab sisaldama käsipagasi ja ühte ära antavat pagasi ning Vaidlustaja esitatud kirjelduses ongi selline info (vt Vaidlustaja pakkumuse lk 1²). Lisaks ei näita pagasi kaalu/mõõtmete kohta andmete esitamine/mitteesitamine Vaidlustaja näidisreisi kirjelduses kuidagi reisi ebatõhusust või ebamugavust.

4.5.2. Kuigi Vaidlustaja esitas info, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad vastavalt vajadusele, leidis Hankija, et täpsemad muutmise/tühistamise tingimused on reisi kirjeldusest puudu. Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid ega kriteeriume lennupiletite tühistamise tingimuste esitamiseks. Hankija ei ole isegi nõudnud, et lennupiletid peaksid olema muudetavad ja/või tühistatavad. Asjaolu, et Vaidlustaja pakkus vastavalt vajadusele muudetavaid ja tühistatavaid pileteid ja selle info reisi kirjelduses esitas, tegelikult isegi ületab Hankija etteantud kriteeriume.

4.5.3. Kuigi Vaidlustaja pakkus näidisreisi kirjelduses hotelli, mis asub ürituse toimumise kohast 5 km raadiuses (nagu Hankija nõudis), leidis Hankija, et näidisreisi kirjeldusest on puudu lisainfo täiendavate liikumisvõimaluste (buss, takso vmt) kohta, sest Rio de Janeiro kuritegevuse taset arvestades on hotell jalgsi liikumiseks ürituse toimumise kohast liiga kaugel. Vaidlustaja hinnangul vastab nii pakutud hotell kui ka hotelli asukohaga seoses näidisreisi kirjelduses esitatud info Hankija etteantud kriteeriumitele. HP p 6.5. kohaselt oli hotelli soovituslik kaugus ürituse toimumise kohast kuni 5 km ning Vaidlustaja pakutud hotell vastab sellele kriteeriumile ja isegi ületab Hankija ette antud kriteeriumit, asudes ürituse toimumise kohale lähemal kui 5 km³. Hankija ei ole hinnapäringus nõudnud, et pakkuja pakutava näidisreisi kirjeldus peaks sisaldama Rio de Janeiro iseärasustest (nt kuritegevuse tase) tulenevate riskide ja nende maandamismeetmete kirjeldust või hotelli ja ürituse toimumise koha vaheliste sobivate liikumisvõimaluste ülevaadet.

4.5.4. Kuigi Vaidlustaja esitas näidisreisi kirjelduses hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kuupäevad, leidis Hankija, et Vaidlustaja oleks pidanud välja tooma ka konkreetset kellaajat, sest sihtkohta saabumise ja tagasilennu kellaajad on hilised. Hankija hinnangul oli kellaegade puudumine oluline puudus. Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid hotelli sisse- ja väljaregistreerimise info esitamiseks. Sisse- ja väljaregistreerimise kuupäevade infost seega piisab, et lugeda näidisreisi kvaliteet vähemalt etteantud kriteeriumitele vastavaks.

4.6. Lisaks sellele, et Hankija poolt puudustena välja toodud aspektid ei ole tegelikult asjakohased puudused HP p 3.1.3. tähenduses ja ei saa seetõttu olla väiksemate hindepunktide andmise aluseks, nähtub Hankija 10.02.2025 esitatud hindamiskomisjoni protokollil

² Vaidlustaja pakkumus on kättesaadav RHR-ist.

³ Hotelli kaugus ürituse toimumise kohast on esitatud vaidlustaja pakkumuse lk 2.

väljavõttest, et Vaidlustaja esitatud näidisreis ise ning näidisreisi kirjeldus isegi ületasid ka Hankija enda hinnangul etteantud kriteeriume. Hankija on mitmes kohas tunnustanud Vaidlustaja asjakohaseid täiendavaid selgitusi (näiteks hotelli veebilongi esitamine, Brasiilia reisiinfo ja täiendavate lisateenuste info esitamine jne). Vaidlustuses välja toodud asjaolusid arvestades on täiesti arusaamatu, põhjendamatu ja meelevaldne, et Hankija otsustas anda Vaidlustajale näidisreisi kvaliteedi eest miinimumpunktid (5 punkti).

4.7. 10.02.2025 Vaidlustajale edastatud hindamiskomisjoni protokollis väljavõtte kohaselt oli ka Kolmas isik jätnud osa Hankija soovitud infot esitamata. Erinevalt Vaidlustaja pakkumusest hindas Hankija tema hinnangul puudulikult esitatud infoga Kolmanda isiku näidisreisi kvaliteeti maksimaalselt kõrgelt (20 punkti). Protokollis kohaselt on Kolmas isik jätnud näidisreisi kirjelduses esitamata info seoses öhtuse hotelli saabumisega⁴. Erinevalt Vaidlustaja pakkumuse hindamisel võetud Hankija positsioonist, mille kohaselt tuleb puuduva info tõttu anda Vaidlustaja pakkumusele miinimumpunktid, on Hankija Kolmanda isiku pakkumuse hindamisel samas olukorras hindepunktide vähendamise asemel puuduva info kohta lihtsalt nentunud, et sellise info esitamisega oleks Kolmas isik ületanud Hankija ootusi.

Hankija on Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste hindamisel samasuguses olukorras kohelnud Vaidlustajat ja Kolmandat isikut ebavõrdselt. Hankija tegevus hanke läbiviimisel on vastuolus RHS § 3 p-s 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega. Samuti ei ole Hankija selline tegevus läbipaistev, kontrollitav ja proportsionaalne RHS § 3 p 1 tähenduses ning tulemuseks ei ole ka rahaliste vahendite säästlik ja otstarbekas kasutamine RHS § 3 p 5 tähenduses, sest Vaidlustaja pakkumus oli kõikide hindamiskriteeriumite lõikes majanduslikult soodsam (kui Hankija oleks pakkumuste hindamisel taganud võrdse kohtlemise, oleks Vaidlustaja pakkumus osutunud edukaks).

4.8. Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

4.8.1. RHAD lisa 1 p 3.8. sõnastusest ega mujalt raamhanke või Minikonkursi alusdokumentidest ei nähtu, et Minikonkursi raames pidid pakkujad esitama näidisreisi kohta lisa 1 p-s 3.8. loetletud andmed või et Hankija võtab hindepunktide andmisel aluseks RHAD lisa 1 p 3.8 loetelu. Kui Hankijal selline idee ka oli, siis ei realiseerunud see idee ei raamhanke ega minikonkursi alusdokumentides (st Hankija ei esitanud seda nõuet pakkujatele sellisel moel, mis võimaldanuks pakkujal Hankija ideedest Hankija poolt käesolevas vaidlustusmenetluses väidetaval moel mõistlikult aru saada). Kindlasti ei ole aga lubatav ega õiguspärane, kui Hankija hakkab alles pakkumuste hindamise etapis hindamiskriteeriumitele uut sisu ja uusi nõudeid välja mõtlema.

RHAD lisa 1 p 3.8. ei reguleeri Minikonkursi pakkumuses näidisreisi kirjelduses nõutavaid andmeid. RHAD lisa 1 p 3.8. reguleerib nende andmete esitamist, mille täitja peab esitama Minikonkursi tulemusel sõlmitud hankelepingu täitmisel, kui Hankija esitab pakkujale Minikonkursi tulemusena sõlmitud lepingu täitmise raames päringu konkreetse reisiteenuse tellimiseks.

RHAD lisa 1 p 3. pealkirjaks on „Pakkuja ülesanded reisiteenuse osutamisel“ ning Vaidlustaja hinnangul on Hankija selles dokumendi osas sätestanud seda, mida pakkuja peab arvestama Hankijale sõlmitud hankelepingu täitmise raames konkreetsete reisiteenuste osutamisel - see tähendab olukorras, kus Hankija on Minikonkursi tulemusel sõlminud hankelepingu mõnele Hankija osakonnale reisiteenuse osutamiseks ning pakkujale on selle lepingu alusel esitatud konkreetne reisiteenuse tellimus.

⁴ Protokollis väljavõtte tekst on Estraveli osas Vaidlustaja jaoks osaliselt varjatud ja Vaidlustaja on teinud järelduse talle nähtavast tekstist. 15 (29)

Sõlmitud hankalepingu täitmise raames konkreetsete reisiteenuste tellimise protsessi reguleerib RHAD lisa 1 p 8. See nähtub juba RHAD lisa 1 p 8. esimesest alapunktist (p 8.1.), mille kohaselt töötajate reisitellimusi (lähetusi) esitatakse läbi Riigitöötaja Iseteenindusportaali ning teisi reisitellimusi esitatakse eelkõige e-posti teel (minikonkursil seevastu ei toimu töötajate reisitellimuste/lähetuste esitamist ega ka reisitellimuste tegemist p-s 8.1. sätestatud viisil). Seda, et ka RHAD lisa 1 p-is 3.8. on silmas peetud just konkreetsete reisiteenuste tellimist sõlmitud hankalepingu täitmise raames, näitab ka RHAD lisa 1 p-de 3.8. ja 8.4. sõnastuse võrdlus – mõlemas räägitakse „lepingu täitmise käigus pakkumuste esitamisest“.

Asjaolu, et pakkumuse all mõeldakse just juba konkreetse reisiteenuse tellimuse täitmiseks pakkumuse esitamist (st olukorras, kus Minikonkursi tulemusel on hankaleping sõlmitud) näitab ka RHAD lisa 1 p 3.9., mille kohaselt võib Hankija teha pakkujale ettepaneku Hankija täpsustatud vajaduste järgselt uue reisipakkumuse esitamiseks või esitatud reisipakkumuse kohandamiseks vastavalt Hankija esitatud täpsustavatele tingimustele. Sellise võimaluse kasutamine Hankija poolt Minikonkursi läbiviimisel ei oleks aga võimalik, arvestades et Hankija ei ole raamhanke tingimustes ega ka Minikonkursi hankedokumentides sätestanud, et ta võib pidada pakkujatega läbirääkimisi.

Samuti on Hankija raamhanke alusdokumentides eristanud Minikonkursi raames tehtavat päringut (Hankija on põhiliselt kasutanud terminit „minikonkursi päring“⁵, aga raamlepingus osaliselt ka terminit „hinnapäring“⁶) ja hankalepingu sõlmimise järgselt selle alusel konkreetse reisiteenuse osutamiseks esitatavat „päringut“⁷ (hankalepingu kavandis on osaliselt kasutatud ka terminit „hinnapäring“, kuid selles olukorras saab hinnapäring tähistada üksnes hankalepingu täitmise käigus Hankija esitatavat konkreetse reisiteenuse päringut, mitte minikonkursi päringut). RHAD lisa 1 p-s 3.8. on Hankija kirjutanud lepingu täitmisel esitatavast „päringust“, mistõttu on ilmne, et Hankija on nimetatud punktis silmas pidanud hankalepingu täitmisel (pärast selle sõlmimist) esitatavat konkreetse reisiteenuse päringut, millele lepingupartneril tuleb vastata hankija soovitud pakkumusega, millest lähtuvalt tellija saab omakorda oma päringut muuta ning paluda täitjal oma pakkumust kohandada.

Seda, et RHAD lisa 1 p 3. alapunktid reguleerivad reisiteenuste osutamist juba konkreetse hankalepingu alusel, näitab mh ka RHAD lisa 1 p 3. alapunktide sõnastus - RHAD lisa 1 p 3.2. reguleerib Hankija konsulteerimist, kuid minikonkursi raames pakkujad Hankijat ei konsulteer; RHAD lisa 1 p 3.3. käsitleb akrediteeringuid hankalepingu kehtivuse ajal; RHAD lisa 1 p 3.4. sätestab kohustuse võimaldada Hankijal valida 3 erineva variandi vahel, mis ei ole minikonkursi kontekstis kuidagi asjakohane jne.

RHAD lisa 1 p-s 3.8. sätestatud nõuded ei kohaldu minikonkursi raames esitatud pakkumusele (st enne hankalepingu sõlmimist) ning Hankija ja Kolmanda isiku sellekohased väited on ebaõiged, tagantjärele otsitud ja muudavad õigusvastaselt vaidlusaluse minikonkursi raames Hankija poolt selgelt ja üheselt mõistetavalt kehtestatud hindamiskriteeriumeid ja -metoodikat.

Hankija ja Kolmanda isiku väidetega nõustumisel laiendatakse tagantjärele Minikonkursi HP p-s 6. esitatud nõudeid ja ootusi näidisreisile ning samuti muutuks sisutuks nii Hinnapäringu p-s 3.1.3. sätestatu, mille kohaselt hindab Hankija Minikonkursil esitatud pakkumusi HP p-is 6

⁵ Vt nt RHAD lisa 1 p-d 3.11, 7.1.5 ja 7.1.7 ning raamlepingu kavandi p 7.4.

⁶ Vt nt raamlepingu kavandi p-d 3.2.13, 5.2.1, 5.2.2 ja 12.4. Hinnapäringuks on hankija nimetanud ka praeguse minikonkursi raames pakkujatele esitatud hinnapäringut.

⁷ Vt nt RHAD lisa 1 p-d 3.8, 3.20, 4.2.1, 8.5, 8.6, 8.14 ja 8.16, raamlepingu kavandi p-d 7.4, 7.8 ja 7.9 ning hankalepingu kavandi p 2.4.

sätestatud nõuetest lähtuvalt, HP p-s 3.4. viimases lauses sätestatu kui ka Minikonkursi RHAD-i osaks olevas dokumendis „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ esitatud tabelis tehtud üheselt mõisteta viide sellele, et Minikonkursil nõutud näidisreisi sisukirjelduse nõuded on sätestatud HP p-is 6.

4.8.2. Isegi juhul, kui RHAD lisa 1 p-i 3.8. saaks tõlgendada selliselt, et see reguleerib minikonkursi pakkumuses esitatavaid andmeid (millega Vaidlustaja ei nõustu), ei tulene ka siis p 3.8. sõnastusest, et Vaidlustaja pidi minikonkursi pakkumuses näidisreisi kirjelduses tingimata esitama RHAD lisa 1 p-s 3.8. loetletud andmed.

RHAD lisa 1 p 3.8. on sõnastatud selliselt: „Lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot:“. Tarind „ja/või“ märgib erinevaid võimalusi ning üldiselt tähendab „ja/või“ seda, et väide võib kehtida nii kõigi loetelu liikmete kohta korraga kui ka osa või ühe kohta neist. Samuti on leitud, et sisuliselt on „ja/või“ tähenduseks ühendav „või“.⁸ Vastasel juhul puuduks igasugune mõistlik põhjus ka „või“ kasutamiseks, kui tegelik soov on esitada kumulatiivseid nõudeid – viimasel juhul tulnuks hankijal piirduda üksnes „ja“ kasutamisega.

RHAD lisa 1 p 3.8. sõnastusest lähtuvalt tuleks seega Hankija sätestatut tõlgendada selliselt, et juhul, kui Minikonkursi päringus on sätestatud, millised andmed tuleb Minikonkursi pakkumuses näidisreisi kohta esitada, ning hankija ei ole minikonkursi päringus selgesõnaliselt nõudnud muudest dokumentidest tulenevate andmete esitamist, tuleb näidisreisi kirjelduses esitada minikonkursi päringus küsitud andmed. Näidisreisile ja näidisreisi kirjeldusele esitatavad nõuded sisaldasid Minikonkursi päringus ning näidisreisi kvaliteedi hindamist oli samuti kirjeldatud üksnes Minikonkursi päringus sisalduvate tingimuste kaudu. Kui Hankija on raamhanke ja Minikonkursi tingimused eeltoodud viisil koostanud, on õigusvastane heita Minikonkursi raames pakkumuste hindamisel pakkujale ette, et näidisreisi kirjeldus ei sisalda RHAD lisa 1 p-is 3.8. loetletud andmeid, ning omistada seetõttu Vaidlustaja pakkumusele väiksemat arvu hindepunkte.

4.8.3. See, et Minikonkursi käigus hindab Hankija näidisreisi kvaliteeti just lähtuvalt Minikonkursi päringus sätestatust, on Hankija ka ise selgitanud. Minikonkursi raames esitas üks huvitatud isik Hankijale küsimuse näidisreisi kvaliteedi hindamise kohta. Hankija selgitas näidisreisi kvaliteedi hindamise põhimõtteid selliselt, et „Lõpliku hinnangu annab hindamiskomisjon lähtudes hindamiskriteeriumis ja pakkumuses toodud infost.“ Hankija andis selgituse küll majutuse pakkumise osas, kuid Hankija selgitusest nähtub selgelt Hankija viide hindamiskriteeriumis toodud infole.

Vaidlustaja ei saa nõustuda Hankija seisukohaga, et kui näidisreisi kirjeldus ei vasta HP p-s 6. esitatud tingimustele oleks tegemist mittevastava pakkumusega – Hankija ise on HP p-s 3.1.3. sätestanud, et kui näidisreis ei vasta kõikidele etteantud kriteeriumitele, saab pakkumus näidisreisi kvaliteedi eest vähem punkte, mitte ei lükata pakkumust tagasi kui mittevastavat.

4.8.4. Isegi juhul, kui RHAD lisa 1 p 3.1. kohalduks käesoleval Minikonkursil näidisreisi hindamisele (millega Vaidlustaja ei nõustu), on Hankija Vaidlustaja näidisreisi kvaliteedi hindamisel kohaldanud valikuliselt vaid p-i 3.1. üksikuid elemente (nt mugavus lennureisi ümberistumiste arvu puhul), jättes samas kõrvale ja hindamisel kohaldamata teised elemendid

⁸ M. Raadik „Kaldkriips. Lugeja vastutusel“; Õiguskeel 1/2016 – kättesaadav: <https://www.justdigi.ee/media/226/download>

(nt Hankija rahaliste võimalustega arvestamine ja optimaalse teenuse pakkumine).

4.8.4.1. Vaidlustaja ei nõustu Hankija ja Kolmanda isiku väitega, et näidisreisi puhul pagasi kaalu/mõõtmete konkreetse tingimuste esitamise kohustus tulenes RHAD lisa 1 p-st 3.8.1.. Vaidlustaja hinnangul ei ole RHAD lisa 1 p 3.8.1. näidisreisi hindamisel asjakohane, ei ole p-s 3.8.1. esitatud ka täpsemaid pagasi tingimuste nõudeid. Meelevaldne on ka Hankija väide, et pagasi kaalu/mõõtmete esitamata jätmine Minikonkursi näidisreisi kirjelduses mõjutab reisi mugavust - reis on ikka samasugune, sõltumata pagasi kaalu/mõõtmete kohta teabe esitamisest või mitteesitamisest. Lisaks ei sätestanud Hankija HP-s, et näidisreisi kvaliteedile hindepunktide andmine sõltub ka reisi planeerimise mugavusest.

4.8.4.2. Vaidlustaja ei nõustu, et näidisreisi lennupiletite muutmise/tühistamise konkreetsete tingimuste pakkumuses esitamise kohustus tulenes RHAD lisa 1 p-st 3.8.5. Isegi juhul, kui RHAD lisa 1 p 3.8.5. oleks näidisreisile kohalduv, on Hankija RHAD lisa 1 p-s 3.8.5. sätestanud, et kui pakkumuses vastavad tingimused puuduvad, eeldatakse, et Hankijal on õigus mistahes teenus igal ajal tasu või trahvi maksmata muuta ja/või tühistada. Seega isegi juhul, kui lennupiletite muutmise/tühistamisega kaasnevad lisakulud, on Hankijal pakkumuses vastupidise teabe puudusel õigus eeldada, et teenuse muutmise või tühistamine on Hankijale võimalik igal ajal tasu või trahvi maksmata ning Hankijale sellest täiendavaid kulusid ei teki. Samuti ei tulene Minikonkursi ega ka raamhanke tingimustest, et pakkuja ei võiks lennupiletite (ega muude teenuste) muutmise või tühistamisega tekkivaid kulusid (nt olemasoleva broneeringu tühistamise ja uue pileti ostmise kulusid) enda kanda võtta. Vastupidi, arvestades RHAD lisa 1 p 3.8.5., on Hankija lausa eeldanud, et võimalikud lisakulud võtab reisiteenuse pakkuja enda kanda. Seega puudunuks Hankijal ka RHAD lisa 1 p 3.8.5. kohaldatavuse korral igasugune põhjus lugeda näidisreis lennupiletite muutmise/tühistamise teabe mitteesitamisest vähem mugavaks või vähem tõhusaks või etteantud kriteeriumitele mittevastavaks – teabe mitteesitamisest on Hankija jaoks pileтите täiendavate lisakuludeta muutmise ja tühistamine tagatud, samas kui nende pakkumuste puhul, milles on pakkujad pileтите tühistamise/muutmise tingimused välja toonud, kaasnevad Hankijale nende tingimuste eiramisel pileтите muutmise/tühistamisega lisakulud ning hoopis sellised näidisreisid on võrdluses pigem Hankijale vähem mugavad ja vähem tõhusad.

4.8.4.3. Hankija on leidnud, et Vaidlustaja oleks pidanud Rio kuritegevuse taset arvestades esitama täiendavate hotellist liikumisvõimaluste info HP p 6.7. „muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada“ alusel. Samuti osundab Hankija taas RHAD lisa 1 p-le 3.1. Vaidlustaja ei nõustu, et täiendavate liikumisvõimaluste info esitamise kohustus tuli RHAD lisa 1 p-st 3.1. Täiesti meelevaldne on Hankija etteheide, et olukorras, kus Hankija ei olnud HP-s näidisreisi kvaliteedi hindamise kriteeriumite sisu ja hindamismetoodikat vajaliku põhjalikkusega kirjeldanud, pidid pakkujad eeldama ja arvama, et millised on need kõikvõimalikud detailid, mille näidisreisi kirjelduses kajastamist Hankija eeldas või mille eeldamise peale tuli Hankija pakkumusi lugedes. Erinevalt Hankijast ei leia Vaidlustaja, et kui Hankija esitab HP-s oma detailsemad nõuded näidisreisi kirjeldusele ja selgitab, mida ta hindamisel arvesse võtab, puuduks kvaliteedi hindamisel sisuline mõte. Hankija saaks sellisel juhul pakkujalt nii hoopis põhjalikuma kui ka oma ootustele vastavama näidisreisi kirjelduse.

4.8.4.4. Vaidlustaja ei nõustu, et hotelli sisse ja välja registreerimise täpsete kellaaegade näidisreisi pakkumuses esitamise kohustus tulenes RHAD lisa 1 p-st 3.8.3. Vaidlustaja lähtus majutuse kohta info esitamisest HP p-s 6. sätestatust ning näidisreis vastab etteantud kriteeriumitele.

4.8.4.5. Vaidlustaja ei nõustu, et täiendavate kohalike maksude kohta info esitamise kohustus tulenes RHAD lisa 1 p-st 3.8.3. Isegi juhul, kui RHAD lisa 1 p 3.8.3. oleks näidisreisile kohalduv, on Hankija ise RHAD lisa 1 p-s 3.8.3. sätestanud, et täiendavate kohalike maksude tasumise kohustus tellija poolt koos summaga tuleb pakkumuses märkida siis, kui need ei ole arvestatud broneeringu sisse. Vaidlustaja pakkumusest olema Hankijale arusaadav, et Vaidlustaja pakutud majutuse hind ongi Vaidlustaja poolt lõplik. Lisaks oleks Hankijal olnud ka RHAD lisa 1 p 3.8.3. põhjal võimalik järeldada, et kohalikud maksud on arvestatud broneeringu sisse ning ebaselgust, millele Hankija hindamiskomisjoni protokollil väljavõttes osundab, tegelikult ei olnud.

Rio di Janeiro kohaliku maksuga seoses peab Vaidlustaja vajalikuks selgitada veel järgmist. Sama raamhanke alusel läbi viidud minikonkursi (viitenumber 289161) vaidlustusmenetluses väitis Kolmas isik sisuliselt, et Pariisi linnamaks ei saa sisalduda pakutud majutuse hinnas, sest hotellil on kohustus lisada see külastaja lõpparvele ning ei ole võimalik, et reisibüroo saab seda ise tasuda või et see maks sisaldub hinnas. Vaidlustaja esitas tolles vaidlustusmenetluses tõendid, et Vaidlustaja saab pakkuda majutusteenuse hinda selliselt, et linnamaks sisaldub hinnas. Selles vaidluses Kolmas isik analoogset väidet esitanud ei ole, kuid Vaidlustaja kinnitab ennetavalt, et ka Rio di Janeiro puhul on Vaidlustajal võimalik pakkuda majutuse maksumust selliselt, et linnamaks sisaldub majutuse hinnas ja reisijale täiendavaid kulutusi ei lisanud⁹.

4.8.5. Hankija on vastuses välja ka täiesti uue asjaolu, millega põhjendada Vaidlustaja pakkumusele vähemate hindepunktide andmist – Vaidlustaja pakkumuses ei olnud välja toodud, mis tüüpi lennupileteid Vaidlustaja näidisreisi puhul pakkus. Vaidlustaja ei käsitlenud seda asjaolu vaidlustuses, sest Hankija ei ole hindepunktide andmisel sellele tuginenud. Lennupileti tüübi märkimata jätmisele Hankija tuginenud ei ole. Protokollil väljavõttest nähtub küll, et Hankija on lennupiletite muutmise/tühistamise konkreetsete tingimuste puudumise puhul ära märkinud lennupileti tüübi puudumise, kuid teinud seda pigem lennupiletite muutmise/tühistamise konkreetsete tingimuste puudumise kontekstis. Vaidlustaja saab protokollist aru selliselt, et Hankija eeldas, et tegemist on turistiklassi piletitega, mille puhul ei ole Hankija arvates usutav, et need on paindlikult muudetavad/tühistatavad.

4.8.6. Vaidlustusmenetluses leidnud üheselt tõendamist Hankija poolne Vaidlustaja ja Kolmanda isiku ebavõrdne kohtlemine nende pakkumuste hindamisel.

Vaidlustaja palub põhjalikult kontrollida Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumustes esitatud näidisreisi kvaliteedi hindamist Hankija poolt.

5. Hankija, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. 10.02.2025 tunnistas Hankija otsusega nr 1-10/25/403 edukaks 86,58 punktiga Kolmanda isiku pakkumuse, Vaidlustaja pakkumusele omistati 85 punkti.

Hankija on Minikonkursi hinnapäringu (edaspidi HP) p-is 3.1. toodud hindamiskriteeriumeid kohaldanud õiguspäraselt ja ühetaoliselt kõikide pakkujate suhtes, lähtudes HP-s ettenähtud reeglitest ja metoodikast ning on oma otsuseid piisava põhjalikkusega põhjendanud.

⁹ Vaidlustaja esitab tõendid näitamaks, et Kolmanda isiku poolt Pariisi linnamaksu kohta väidetud võimatus on siiski võimalik ning see on võimalik ka Rio di Janeiro majutuse puhul.

Kuna esitatavad tõendid hõlmavad vaidlustaja suhtlust klientide ja koostööpartneritega, kajastavad tõendid vaidlustaja ärisaladust, mistõttu vaidlustaja esitab need üksnes vaidlustuskomisjonile

Vaidlustaja kahtlustus, et Hankija on pakkumusi omavahel võrrelnud, ei vasta tõele, sest pakkumuste omavahelist võrdlemist hindepunktide andmisel ette ei olnud nähtud, mistõttu on vastavate kahtlustuste esitamine alusetu.

Hankija ei ole jätnud Vaidlustaja pakkumusele hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet /.../“ eest maksimumpunkte ebaõigesti andmata, vaid on hinnanud Vaidlustaja pakkumust õiglaselt ja objektiivselt. Asjaolu, et Vaidlustaja ei nõustu Hankija põhjendustega, ei ole otsuse tühistamise aluseks. Vastavalt RHS-ile on pakkumuste hindamine Hankija ainupädevuses ning riigihankes ei saa ükski teine isik, sh Vaidlustaja, asuda Hankija asemel pakkumusi hindama.

5.2. HP p-i 3.1. kohaselt hinnati pakkumusi läbi 4 alamkriteeriumi. Vaidluse esemeks on pakkumuste hindamine HP p-is 3.1.3. sätestatud alamkriteeriumi alusel:

P 3.1.1.	Vahendustasu protsent	30%
P 3.1.2.	Teenuse osutaja reisikonsultandi(tide), kes teenuse vahetul täitmisel osaleb(vad) teadmised ja/või kogemused tagavad hankelepingu (e-residentsuse reisiteenuste korraldamise) parima täitmise	30%
P 3.1.3.	Näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi. „20“ punkti – vastab täielikult ja/või ületab etteantud kriteeriumeid; „10“ punkti – vastab olulises osas etteantud kriteeriumitele; „5“ punkti – vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele.	20%
P 3.1.4.	Näidisreisi maksumus, s.t majutuse maksumus	20%

Pakkuja ülesandeks oli esitada pakkumuses HP p-is 6. toodud lähteandmete alusel näidisreis Brasiiliasse. HP p-i 3.1.3. kohaselt hindas Hankija pakkumuses kirjeldatud näidisreisi kvaliteeti, transpordiks kuluvat aega, majutust, majutuse asukohta jm pakkuja poolt välja toodud asjakohaseid reisitingimusi, mis tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi. Kui pakkumuses esitatud näidisreisi kirjeldus vastas täielikult ja/või ületas etteantud kriteeriumeid, kohustus Hankija andma selle hindamiskriteeriumi alusel maksimaalsed 20 punkti, kui vastas olulises osas 10 punkti ja kui vastas keskpärasel määral, siis 5 punkti. Vaidlustaja pakkumusele omistati kõnealuse kriteeriumi raames 5 punkti.

5.3. Ekslik on Vaidlustaja seisukoht, et kõik, mis näidisreisi puhul tuli esitada, oli toodud HP p-is 6. ning juhul, kui pakkuja seda nõutud miinimumtasemel tegi, oli Hankija kohustus hinnata pakkumust maksimaalsete hindepunktidega. Hankija peab vajalikuks rõhutada, et HP p-is 6 esitatud tingimused on miinimumnõuded, nn näidisreisi lähteandmed – st kui pakkuja jätnuks nõutud info esitamata, või kui pakkuja esitatud info oleks olnud HP p-is 6. toodud infoga vastuolus, oleks tegemist ilmselgelt mittevastava pakkumusega. Pakkumusi Vaidlustaja arusaama järgi hinnates puuduks igasugune sisuline vajadus kvaliteedikriteeriumi rakendamiseks ning enamgi veel, selle alusel hindepunkte omistada.

Kahetsusväärset ei ole Vaidlustaja kursis raamhanke tingimustega, näiteks sellega, et riigihanke alusdokumendi (edaspidi RHAD) tehnilise kirjelduse (edaspidi lisa 1) p 3.1. sätestab, et reisiteenuse osutamisel on pakkuja ülesanne arvestada Hankija reisijate konkreetsete vajaduste, eelistuste, turvalisuse, ajaressursi, rahaliste võimaluste ja mugavusega

ning pakkuda alati optimaalset teenust. Samuti ka RHAD lisa 1 p-iga 3.8., mis esitab lepingu täitmisel igale esitatavale pakkumusele (ehk igale minikonkursi hinnapäringule) täiendavad tingimused, sõnastuses: Lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot /.../.¹⁰ Käesoleva riigihanke näol on tegemist raamlepingu alusel korraldatava Minikonkursiga, mistõttu kehtivad Minikonkursil esitatud tingimustele lisaks raamlepingust tulenevad nõuded. Sellele on viidatud ka Minikonkursi HP esimeses lõigus, mille kohaselt tuleb pakkumus esitada vastavalt raamlepingus ja käesolevas minikonkursis sätestatud tingimustele.

Vaidlustaja on seisukohal, et pakkumuses esitatud näidisreisi puhul ei esine ühtegi HP p-is 6. sätestatud kriteeriumi, millele Vaidlustaja pakkumus ei oleks vastanud. Seega on tervikuna alusetu pakkumusele vaid 5 punkti omistamine – 5 punkti sai omistada üksnes sellisele pakkumusele, mis vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele, mis teistpidi öeldes tähendab, et Vaidlustaja pakutud näidisreisi puhul pidanuks esinema olulised mittevastavused hinnapäringu punktis 6 sätestatud kriteeriumitele (mida seal aga ei olnud).

Selline järeldus on ilmselgelt ekslik. HP p-is 6. esitatud andmete osas on tegemist minimaalsete tingimustega, st reisi planeerimiseks oluliste sisendandmetega, s.h toob Hankija välja, et HP p-i 6.7. kohaselt tuli pakkumuses esitada ka muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja (professionaalne reisikorraldaja) peab vajalikuks esitada, et tagatud oleks väga tõhus ja mugav reis. Lisaks oli pakkujal kohustus arvestada RHAD lisa 1 p-is 3.8. nõutud detailidega. Seda, kuidas pakkuja otsustab nõutud reisi detailides üles ehitada - millised konkreetsed lennud ja hotelli valib, kuidas kohapealseid transpordivõimalusi kirjeldab, muu olulise reisi puudutava ja reisi tõrgeteta sujumiseks vajaliku info välja toob jne, oligi pakkuja ülesanne. Teisisõnu, veenda pakkumuses esitatuga Hankijat, et tagatud on väga tõhus ja mugav reis.

Ekslik on ka Vaidlustaja seisukoht, et Hankija tohtis näidisreisi hindamisel lähtuda vaid HP p-is 6. esitatud lähteandmetest. Asjaolu, et Hankija on viidanud rhr-is hindamiskriteeriumite alamlehel HP p-ile 6., 3.1.3. ja 3.4. (ehk Minikonkursi dokumendile), on igati asjakohane. Taaskord, tegemist on raamlepingu alusel läbiviidava Minikonkursiga, kus nõudeid tuleb tõlgendada kooskõlas raamlepinguga.

5.4. Hankija hindamiskomisjoni protokollis on välja toonud järgmised, hindepunktide vähendamist põhjustanud olulisemad puudused.

5.4.1. Puudub asjakohane ja vajalik lisainfo pagasi kaalu ega mõõtmete kohta.

Vaidlustaja on seisukohal, et pakkumuses on esitatud HP p-is 6.4. nõutud info - pakkuja on öelnud, et pagas sisaldab käsipagasi ja ühte ära antavat pagasi ning hankija ei ole detailsemat infot nõudnud.

Vaidlustaja järeldus ei ole õige. RHAD lisa 1 p 3.8. kohaselt peab lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt p-is 3.8.1. kuni 3.8.5. nõutud infot - muuhulgas lennupileti maksumust ja lennuklassi ning pagasi tingimusi (p 3.8.1.). Nõutud „pagasi tingimused“ tuli pakkujal esitada minikonkursi esemeks oleva näidisreisi tingimusedena seatud „mõlema reisija käsipagasi ja ühe ära antava pagasi“ kohta. Seega, pelgalt info, et mõlemale reisijale on võimaldatud käsipagasi ja üks ära antav pagas,

¹⁰ Näiteks pagasi tingimused, reisijaklass, hotelli toatüüp, sisse-välja registreerimise kellaajad, teenuse muutmise-tühistamise tingimused jne

vastab küll hankija esitatud miinimumnõudele, kuid ei ole kindlasti piisav maksimumpunktide omistamiseks.

Vaidlustaja väide, et pagasi kaalu/mõõtmete kohta andmete esitamine või mitteesitamine ei näita kuidagi reisi ebatõhusust või ebamugavust, on asjakohatu. HP p-ide 6.6. ja 6.8. kohaselt peab näidisreis olema reaalne reis, mida on Hankijal õigus hankelepingu sõlmimisel ka realiseerida. Teiseks on pagasile esitatavad nõuded lennufirmade lõikes erinevad ja isegi väheldase (rääkimata kõnealuse riigihanke sihtrühmast) reisikogemusega inimene mõistab, et reisi planeerimisel on sujuva reisi tagamiseks pagasit puudutav info oluline. Kui pagas ületab lubatud mõõtmed ja/või kaalu, võib see reisijale kaasa tuua näiteks lisatasud või olles sunnitud pagasi ümber pakkima, ka lennust maha jäämise võimaluse.

5.4.2. Välja ei ole toodud asjakohast lisainfot lennupiletite muutmise/tühistamise konkreetsete tingimuste kohta, lisatud on üksnes, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad vastavalt vajadusele. Hindamiskomisjoni liikmete kogemuste põhjal ei ole eluliselt usutav, et lennupiletid on rahaliselt ja/või ajaliselt piiramatult muudetavad ja/või tühistatavad.

Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid ega kriteeriume lennupiletite tühistamise tingimuste esitamiseks. Hankija ei ole isegi nõudnud, et lennupiletid peaksid olema muudetavad ja/või tühistatavad. Asjaolu, et Vaidlustaja pakkus vastavalt vajadusele muudetavaid ja tühistatavaid pileteid ja selle info reisi kirjelduses esitas, isegi ületab Hankija etteantud kriteeriume.

Vaidlustaja järeldus ei ole õige. RHAD lisa 1 p 3.8.5. kohaselt tuleb pakkumuses esitada iga pakutava teenuse muutmise ja/või tühistamise tingimused. Seega oli pakkuja kohustus esitada detailne info lennupiletite muutmise/tühistamise kohta ning mitte üksnes info, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad, vaid ka info lennupiletite muutmise ja tühistamise tingimuste kohta. Vaidlustaja esitas pakkumuses vaid info, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad vastavalt vajadusele, seejuures ei ole see info hindamisprotokollis toodu kohaselt eluliselt usutav. Hankijale teadaolevalt ei ole reisbüroodel praktikas võimalik hoida turistiklassi (economy) tüüpi pileteid (hankes küsitud piletitüüp) piiramatult lahti. Turistiklassi piletid on kõige piiratumad piletid - pileтите broneerimise ja väljastamise tähtaeg turistiklassi piletil on reeglina 24 kuni 48 tunni jooksul.

5.4.3. Pakkumuses ei ole välja toodud, mis tüüpi piletitega on tegu (kas piletid on economy ehk turistiklass või mitte).

HP p 6.2. kohaselt *Lennupiletid: economy (turistiklass)* ning RHAD lisa 1 p 3.8.1. järgmist: „*iga pakutava või küsitud lennuvõimaluse (sh jätkulend ja tagasilend) kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt: lennupileti maksumus ja lennuklass ning pagasi tingimused*“. Juba pelgalt selle detaili esitamata jätmine ei võimalda Hankijal omistada Vaidlustaja pakkumusele maksimumpunkte, sest tegemist ei ole kvaliteediga, mis vastab täielikult etteantud kriteeriumidele. Asjaolu, et Vaidlustaja on kõnealuse punkti vaidlustusest välja jätnud, näitab sõnaselgelt Vaidlustaja kahtlustusi, et selle ilmsiks tulek on objektiivne alus hindepunktide vähendamiseks.

5.4.4. Vaidlustaja on toonud välja, et hotellist ürituse toimumise kohta on jalgsi 3,5 km, kuid lisainfot liikumisvõimaluste (buss, takso vms) kohta toodud ei ole. Hindamiskomisjon leiab,

et tegemist on suurlinnaga, kus on tavapärasest kõrgem kuritegevus, mistõttu kaugus 3,5 km ei ole antud juhul realistlik (turvaline) jalgsi liikumiseks.

Vaidlustaja toob välja, et Hankija ei ole HP-s nõudnud, et pakkuja pakutava näidisreisi kirjeldus peaks sisaldama Rio de Janeiro iseärasustest (nt kuritegevuse tase) tulenevate riskide ja nende maandamismeetmete kirjeldust või hotelli ja ürituse toimumise koha vaheliste sobivate liikumisvõimaluste ülevaadet.

Hankija Vaidlustajaga ei nõustu. HP p-is 6.7. kohaselt tuli pakkujal esitada „*muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada*“. Käesoleval juhul ei ole pakkuja pidanud vajalikuks asetada ennast reisi rolli ega esitada muud vajalikku infot, kui vaid reisi planeerimiseks vajalike sisendmete näol oli nõutud (ja ka need on esitatud puudulikult). Seejuures on juba RHAD lisa 1 p-is 3.1. Hankija välja toonud, et pakkuja peab arvestama mh Hankija reisijate turvalisusega. Hankija ülesandeks ei olnud pakkujale ette kirjutada, milliseid kõiki võimalikke reisi puudutavaid detaile käsitleda, vaid ootas seda pakkujalt (professionaalselt reisikorraldajalt). Vastasel juhul puuduks kvaliteedi hindamisel sisuline mõte. Küll aga näitab selliste detailide omal initsiatiivil esitamine pakkuja tegelikku teenuse osutamise kvaliteeditaset ja see ei taga hankijale antud juhul tõhusat ja mugavat reisi.

5.4.5. Välja on toodud check-in ja check-out kuupäevad, kuid mitte täpseid kellaaegu. Kuna nii sihtkohta jõudmine kui ka tagasilend on hilistel kellaaegadel, on tavapärasest hilisema check-in ja check-outi tingimuste esitamata jätmise oluline puudus.

Vaidlustaja osundab, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid hotelli sisse- ja väljaregistreerimise info esitamiseks. Sisse- ja väljaregistreerimise kuupäevade infost seega piisab, et lugeda näidisreisi kvaliteet vähemalt etteantud kriteeriumitele vastavaks.

Vastav nõue on esitatud RHAD lisa 1 p-is 3.8.3., mille kohaselt tuleb pakkumuses esitada lisaks päringus esitatud infole ka hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad, see tähendab, et tegemist on Hankijale olulise infoga. Vaidlustaja kellaaegu esitanud ei ole, mistõttu ei ole võimalik järeldada, et pakkumus vastab täielikult etteantud kriteeriumidele. Lisaks on hindamiskomisjoni protokollis põhjendatud, miks hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad on oluline ja vajalik info - et reisijad saaksid tõhusa viisil oma aega planeerida, nt hotellist lahkumiseks/võimalikeks lisakohtumisteks/lennule jõudmiseks.

5.4.6. Infot täiendavate tasude kohta esitatud ei ole, toahinna juures on märges, et sisaldab kõiki makse, kuid jääb ebaselgus kohalike maksude, nt City tax, osas – kas ka need on hinnas.

Vaidlustaja osundab esmalt, et HP p-is 6. ei ole sätestatud mingisuguseid nõudeid täiendavate kohalike maksude kohta info esitamiseks, mistõttu ei saa selle info puudumine olla aluseks väiksemate hindepunktide andmisele. Vaidlustaja ütleb ka, et on näidisreisi kirjelduse lk-l 2 selgelt märkinud, et hotellitoa hind sisaldab kõiki makse, samuti pidid pakkumuse maksumusega seotud näitajad vastavalt HP p-ile 2.2 olema Hankijale lõplikud. Vaidlustaja hinnangul oleks Hankija pidanud esitama Vaidlustajale täpsustava küsimuse selle kohta, kas kohalikud maksud on arvestatud majutuse maksumuse sisse (nagu hankes oli nõutud), mitte vähendama pelgalt hankija eelduse põhjal vaidlustaja pakkumusele omistatavat hindepunktide arvu.

Vastav nõue tuleneb RHAD lisa 1 p-ist 3.8.3., mille kohaselt tuli iga pakutava või küsitud majutusteenuse võimaluse kohta esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt täiendavate kohalike maksude tasumise kohustus tellija poolt kohapeal koos summaga, kui need ei ole arvestatud broneeringu sisse. Pakkuja on pakkumuses välja toonud lennupiletite, majutuse, kindlustuse ja transfeeri hinnad, st pakkuja ei ole esitanud ühte koguhinda, vaid esitanud hinnad erinevate teenuste lõikes. Seejuures on lennupiletite puhul märges, et hind sisaldab kõiki makse, teiste teenuste puhul sellist täpsustust ei ole. Ka reisi maksumus kokku punkti all täiendavaid tasusid ei ole toodud. Sellest lähtuvalt ei olnud võimalik asuda hindamiskomisjonil seisukohale ega teha järeldust, et turismimaks on arvestatud juba mõne teise konkreetse teenuse kohta esitatud hinna sees.

Vaidlustaja seisukohaga, et Hankija oleks pidanud ebaselguse korral esitama Vaidlustajale täpsustava küsimuse, Hankija ei nõustu. Tegemist ei ole ainukese puudusega, ja isegi kui Vaidlustaja vastanuks, et kõik kohalikud maksud on broneeringu sees, ei muutunuks sellest hindamiskomisjoni antav lõpphinnang („5“ punkti – vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele).

5.5. Vaidlustaja järeldeb väga õigesti, et näidisreisi puhul hindas Hankija seda, kuivõrd täiuslikult, inforohkelt ja hankijale potentsiaalselt huvi pakkuvatest asjaoludest lähtuvalt ammendavalt oli erinevaid näidisreisi nüansse kirjeldatud. See oligi pakkuja sisuline ülesanne - esitada võimalikult tõhus ja tõrgeteta kulgev reisikirjeldus ning Hankijat selle toimivuses veenda - et hankelepingu sõlmimisel ja reisi realiseerimisel on hankija reis Rio de Janeiro'sse väga tõhus ja mugav. Seda eeldas ka HP p-is 3.1.3. seatud hindamiskriteerium. Täiesti arusaamatu on Vaidlustaja seisukoht, et miinimumnõuete täitmisel on Hankija kohustus omistada pakkumusele maksimumpunktid. Selline arusaam ja hindamine oleks vastuolus HP-s esitatud hindamismetoodikaga ning muudaks sisuliselt tarbetuks kvaliteedi hindamisel omistatavad hindepunktid (vastab täielikult, vastab olulises osas jne).

5.6. Hankija ei ole Vaidlustajat ega Kolmandat isikut, kui pakkumuste hindamisel samasuguses olukorras olevaid isikuid, kohelnud ebavõrdselt. Vaidlustaja seisukoht, et Hankija ei ole pidanud sarnaseid asjaolusid puudusteks Kolmanda isiku puhul, ei vasta tõele. Näiteks toob Vaidlustaja välja, et hindamiskomisjoni protokollis kohaselt oli ka Kolmas isik jättnud osa nõutud infot esitamata – nimelt info õhtuse hotelli saabumisega. Erinevalt aga Vaidlustaja pakkumusele (millele omistati info puudumise tõttu miinimumpunktid), omistati Kolmanda isiku pakkumusele maksimumpunktid.

Selline Vaidlustaja järeldus on vale. Tõepoolest, Hankija on hindamisprotokollis välja toonud, et juhul, kui Kolmas isik oleks pakkumuses välja toonud ka selge info, mis kellani tavapärane check-in toimub või võimalikud eritingimused hilise check-in kohta, oleks see pakkumus Hankija ootusi ületanud. Antud juhul seda detaili pakkumus ei sisaldanud, mistõttu ei ole ka Hankija ootusi ületatud vaid jõutud seisukohale: „*näidisreis vastab täielikult etteantud kriteeriumidele, väga tõhus ja mugav reis on täielikult tagatud*“. Tegemist ei ole sellise infoga, mis RHAD kohaselt oleks pidanud alati sisalduma Hankijale esitatavas reisipakkumuses. Maksimumpunktide andmine ei eelda, et pakkumus peab üheaegselt vastama täielikult ja ületama etteantud kriteeriume. Hankijal on kohustus omistada maksimumpunktid pakkumusele ka juhul, kui pakkumus vastab täielikult, kuid ei ületa etteantud kriteeriumeid.

Hindamisprotokollis nähtub selgelt, et Kolmanda isiku pakkumuses olid välja toodud check-in ja check-out kuupäevad ja kellaajad. Vaidlustaja pakkumuses on välja toodud check-in ja check-out kuupäevad, kuid mitte täpseid kellaaegu. RHAD lisa 1 p 3.8.3. kohaselt on hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad info, mis peab esitatud olema - seega

on tegemist Hankija jaoks olulise infoga. Kuna Vaidlustaja pakkumuses puudub nõutud info ja Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud nõutud info, ei ole võimalik hinnata pakkumusi samaväärsete punktidega. Järelikult ei ole ka Hankija kohelnud pakkujaid ebavõrdselt, sest pakkujad ei ole samasuguses olukorras.

5.7. Vaidlustaja on välja toonud, et Hankija on mitmes kohas tunnustanud Vaidlustaja asjakohaseid täiendavaid selgitusi (näiteks hotelli veebilingi esitamine, Brasiilia reisiinfo ja täiendavate lisateenuste info esitamine jne), mistõttu on Vaidlustaja hinnangul täiesti arusaamatu, põhjendamatu ja meelevaldne, et Hankija otsustas anda Vaidlustajale näidisreisi kvaliteedi eest miinimumpunktid (5 punkti). Tagamaks kõikide pakkujate võrdne kohtlemine, tõi Hankija hindamisprotokollis välja kõik hindamise aluseks olnud olulisemad tingimused ja asjaolud, mida hindamiskomisjon hindamisel arvesse võttis. Seega on välja toodud nii positiivsed asjaolud, kui ka puudused. Põhjendused, miks hindamiskomisjoni hinnangul vastab Vaidlustaja näidisreis keskpärasel määral etteantud kriteeriumidele ja miks ei ole väga tõhus ja mugav reis

5.8. Hankija täiendav seisukoht.

5.8.1. Vaidlustaja etteheide, et Hankija ei ole pakkumuste hindamisel järginud enda kehtestatud reegleid, ei ole õige. Hankija on hinnanud pakkumusi hindamiskriteeriumidest lähtuvalt ning Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta on õiguspärane.

Minikonkursi dokumendis sätestatu kohaselt tuleb pakkumus esitada vastavalt raamlepingus ja Minikonkursis esitatud tingimustele (vt HP esimene lõik 11). Teisisõnu tuleb raamlepingus ja Minikonkursis esitatud tingimusi tõlgendada kooskõlaliselt. Asjaolu, et Hankija ei ole Minikonkursi dokumendis viidanud eraldi RHAD lisa 1 p-ile 3.8. (kus on esitatud igale raamlepingu alusel korraldatava minikonkursi raames esitatavale pakkumusele täiendavad tingimused), vaid esitanud üldise viite raamlepingule, ei tähenda, et pakkuja raamlepingus esitatust lähtuma ei pea. Kohtupraktika kohaselt lasub pakkujal hankemenetluses kõrgendatud hoolsuskohustus, mille realiseerimiseks peab pakkuja muuhulgas veenduma selles, et informatsioon, mida edastatakse on õige ja täpne.

5.8.2. Vaidlustaja on asunud laveerima mõistetega - päring, hinnapäring, minikonkursi päring, lepingu alusel esitatav pakkumus jne. Kahetsusväärset kombel ei ole Vaidlustaja tähelepanu pööranud nendele mõistele õigeaegselt, st enne pakkumuse esitamise tähtaega. Järelikult ei olnud Vaidlustaja riigihanke tingimustega õigeaegselt tutvunud (st on rikkunud oma hoolsuskohustust) või olid need mõisted talle algusest peale üheselt arusaadavad. Arvestades asjaolu, et ka teised pakkujad sellekohaseid küsimusi ei esitanud, järeldab Hankija, et mõistete ja hangitava teenuse sisu on olnud algusest peale üheselt arusaadav.

5.8.3. Vaidlustaja toob õigesti välja, et näidisreisi puhul hindas Hankija seda, kuivõrd täiuslikult, inforohkelt ja Hankijale potentsiaalselt huvi pakkuvatest asjaoludest ammendavalt oli erinevaid näidisreisi nüansse kirjeldatud. Selle võimaluse andis Hankijale HP p-is 3.1.3. esitatud hindamiskriteerium, mille kohaselt hindab Hankija kas: „näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud asjakohased reisingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.“

Puudub vaidlus, et pakkumuste hindamise näol oli tegemist kvaliteedi hindamisega ning eeltoodut arvestades ei saanud ega pidanud Hankija hankedokumentides üksikasjalikult iga konkreetse alakriteeriumi osas lahti kirjutama ega esitama ammendavat loetelu selle kohta,

¹¹ „Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi hankija) palub Teil (edaspidi pakkuja) esitada pakkumus hanklepingu sõlmimiseks riigihanke „Reisibürooteenuse ostmine 2024-2026“ (viitenr. 284881, HNR240084) tulemusena sõlmitud raamlepingus ja käesolevas minikonkursis (edaspidi ka hinnapäring või HP) sätestatud tingimustele“.

mida pakkumus iga konkreetse alakriteeriumi täitmiseks peaks sisaldama. Samuti ei saa esitada terviklikku nimekirja sellest, milliste asjaolude väljatoomisel ning mainimisel on tegemist maksimumhindade vastava pakkumusega. Tallinna Ringkonnakohus on otsuses 3-17-269 sedastanud, et hindamiskriteeriumit ei muuda läbipaistmatuks ega kontrollimatuks see, kui hankijale jääb hindamiskriteeriumi sisustamisel teatav hindamisruum.¹²

5.8.4. Vaidlustaja seisukoha järgi tuleb maksimumpunktid omistada alati siis, kui mingilgi määral on info pakkumuses olemas. Selline järeldus on väär. Pakkumuste hindamise etapis hinnataksegi esitatud andmete põhjalikkust, veenvust, et planeeritav reis on tõhus ja sujuv ning teisi hindamiskriteeriumides kajastatud sisulist kvaliteeti näitavaid aspekte. Seda väljendavad ka Hankija hindamiskriteeriumid – vastab täielikult, olulises osas või keskpärasel määral etteantud kriteeriumidele. Olukorras, kus pakkumus sisaldab põgusalt, üldsõnaliselt või mõningal määral Hankija poolt oodatud infot, ei olnud Hankijal võimalik pakkumusele maksimumpunkte omistada. Vastasel juhul muutuks hindamisskaala olemasolu ebavajalikuks ja sisutühjaks. Hankija püstitatud ülesandele vastava väga tõhusa ja toimiva reisilahenduse väljamõtlemine oli pakkuja ülesandeks ning selle lahenduse toimivuse veenev, läbimõeldud ja põhjalik kirjeldamine oli just see, mida Hankija riigihankes pakkumuse kvalitatiivsete aspektidena hindas.

Juhul, kui nõutud andmed pakkumuses puuduvad, oleks tegemist mittevastava pakkumusega. Vaidlustaja etteheide, et Hankija oleks pidanud ebaselguse korral küsima Vaidlustajalt täiendavaid selgitusi, on arusaamatu - Hankijal ei ole võimalik juurde küsida täiendavaid dokumente ja andmeid vastavaks tunnistatud pakkumusele pelgalt selleks, et pakkumusele selle hindamisel rohkem kvaliteedipunkte omistada. Selline tegevus oleks ilmselge pakkujate ebavõrdne kohtlemine.

5.8.5. Arusaamatu on Vaidlustaja väide justkui on Hankija ise HP p-s 3.1.3. sätestanud, et juhul kui näidisreis ei vasta kõikidele etteantud kriteeriumitele, saab pakkumus näidisreisi kvaliteedi eest vähem punkte, mitte ei lükata pakkumust tagasi, kui mittevastavat. Midagi sellist ei ole Hankija sätestanud. Madalaim punktiarv omistatakse HP p-s 3.1.3. kohaselt sellisele pakkumusele, mis vastab „keskpärasel määral etteantud kriteeriumidele“, mitte pakkumusele, milles võiksid nõutud andmed keskpärasel määral esitamata olla.

5.8.6. Vaidlustaja viitab oma vaidlustuses RHAD lisa 1 p-is 3.8. sisalduvale tarindile „ja/või“ ning jõuab õige järelduseni: „tarind „ja/või“ märgib erinevaid võimalusi ning üldiselt tähendab „ja/või“ seda, et väide võib kehtida nii kõigi loetelu liikmete kohta korraga, kui ka osa või ühe kohta neist /.../“. Hankija selgitab, et näiteks RHAD lisa 1 p-is 3.8.1 on Hankija esitanud nõuded lennureisile, RHAD lisa 1 p-is 3.8.2. aga laeva-, rongi-, või bussireisile. Kõrvutades seda minikonkursi lähteülesandega, soovis Hankija lennureisi Rio De Janeirosse, mis ei sisaldanud laeva-, rongi-, ega bussireisi. Järelikult tuli pakkumuse esitamisel lähtuda p-is 3.8.1. esitatust ning p 3.8.2. tähelepanuta jätta ning järelikult on tarind „ja/või“ igati asjakohane – sõltuvalt asjaoludest kehtib kas kõigi loetelu liikmete kohta või ühe/mõne osa kohta.

RHAD p 1.12. kohaselt, kui huvitatud isik ei ole esitanud hankemenetluse käigus küsimusi riigihanke alusdokumentides avastatud vastuolude, ebaselguste või puuduste kohta, on Hankijal õigus lepingu sõlmimise ja täitmise käigus üleskerkinud vaidluste korral valida hankijale sobivam riigihanke alusdokumentide tõlgendus. Samasisulised mõisted ega tarind

¹² TlnHKo 3-24-3072; 18.12.2024; p-id 76-77.

„ja/või“ ei tekitanud Vaidlustajal küsimusi enne, kui selgusid riigihanke tulemused.

5.8.7. Vaidlustaja toob oma täiendavates seisukohtades taaskord välja, et Hankija on pakkujaid ebavõrdselt kohelnud, öeldes, et kuigi Kolmanda isiku pakkumus ei sisaldanud infot, mis kellani tavapärase *check-in* toimub, või võimalikke eritingimusi hilise *check-in*'i kohta, ei olnud tegemist olulise puudusega, sest RHAD-i kohaselt ei pidanud näidisreisi kirjeldus seda infot sisaldama. Sellest tulenevalt on tegemist selge ebavõrdse kohtlemisega Kolmanda isiku ja Vaidlustaja pakkumuste hindamisel, sest nii hindamisprotokollis kui ka vastuses vaidlustusele on Hankija Vaidlustaja pakkumuse puhul leidnud, et nende esitamine oli RHAD-i kohaselt kohustuslik.

Vaidlustaja järeldus on ekslik. Vaidlustaja pakkumuses puudus igasugune info *check-in ja check-out kellaegade kohta. Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud nii kuupäevad, kui check-in ja check-out kellaajad (puudus info check-in ja check-out eritingimuste osas, mis oleks hankija ootusi ületanud, aga mis ei olnud ka kohustuslik info)*. Seega ei ole Hankija Vaidlustajat ega Kolmandat isikut, kui pakkumuste hindamisel samasuguses olukorras olevaid isikuid, kohelnud ebavõrdselt ning vaidlustaja seisukoht, et Hankija ei ole pidanud sarnaseid asjaolusid puudusteks Kolmanda isiku puhul, ei vasta tõele.

5.8.8. Vaidlustaja toob välja, et Hankija on oma 20.02.2025 esitatud vaidlustuse vastuses toonud välja täiesti uue asjaolu, millega põhjendada vaidlustaja pakkumusele ebaõiglaselt vähemate hindepunktide andmist – nimelt ütleb Hankija, et Vaidlustaja pakkumuses ei olnud välja toodud, mis tüüpi lennupileteid vaidlustaja näidisreisi puhul pakkus. Vaidlustaja selgituste kohaselt ei käsitletud ta seda asjaolu vaidlustuses sellepärast, et Hankija ei ole hindepunktide andmisel sellele ka tuginenud.

Hankija hinnangul soovib Vaidlustaja eeltooduga tõendada justkui oleks Hankija kõnealuse puuduse nn „tagantjärgi otsitud puudusena“ välja toonud. Hankija juhib tähelepanu, et Vaidlustaja esitab eeltoodu näol teadlikult ja talle sobivalt ebaõiget infot – hindamisprotokoll sisaldab sõnaselgelt järgmist hinnangut: „*välja toodud ei ole, mis tüüpi piletitega on tegu, kas piletid on economy (turistiklass)*.“ Asjaolu, et hindamiskomisjon ei ole kõnealust puudust hinnangu kokkuvõttes osas välja toonud, ei muuda selle puuduse olemasolu olematuks. Küll aga nähtub, et kokkuvõttes osas Hankija poolt välja toodud konkreetset puudused juba iseenesest ei võimaldanud Hankijal hinnata Vaidlustaja pakkumust maksimaalsete punktidega.

6. Kolmas isik, Estravel Group AS, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Näidisreisi kvaliteedi hindamiseks tuli pakkujatel pakkumuse osana esitada HP p-s 6. toodud lähteandmetega Rio de Janeiro reisi kohta näidisreisi kirjeldus. HP p-s 3.1.3. olev hindamiskriteerium nägi ette, et näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud reisingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

Minikonkursil esitatavale pakkumusele rakenduvad ka raamlepingu tingimused. Nimelt RHAD lisa 1 (raamlepingu eseme tehniline kirjeldus) p 3.8. sätestab, et lepingu täitmisel Hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt p-des 3.8.1-3.8.5 toodud infot. Seega näeb RHAD lisa 1 p 3.8. ette nõutava info, mida esitatav pakkumus peab lisaks hinnapäringus küsitud infole sisaldama.

6.2. Ebaõige on Vaidlustaja väide, et Hankija ei ole pakkumuste hindamisel järginud hinnapäringus teatavaks tehtud hindamiskriteeriume ning on hindamiskriteeriumitest meelevaldselt tuletanud tingimusi, mida hinnapäringus sätestatud ei ole.

Vaidlustaja on Hankija seatud tingimusi tõlgendanud kitsendavalt, arvates, et pelgalt HP p-s 6. toodud nõuete täitmine tagab kriteeriumi täitmise ja hindamiskriteeriumi alusel „20“ punkti.

Kolmas isik leiab, et HP p 6. sätestas tingimused, millele näidisreis pidi vastama, ehk sisuliselt on sellega sätestatud vastavustingimus/dokumendi nõue, mille alusel Hankijal oleks üldse pakkumusi võimalik hinnata vastavalt hindamiskriteeriumile.

Tegelikult nähtub sama järeldus ka Vaidlustaja enda arusaamast, mille kohaselt Vaidlustaja on vaidlustuses esile toonud, et HP p 6. sätestas tingimused (kriteeriumid), millele näidisreis pidi vastama.

Hindamiskriteeriumiks oli aga HP p 3.1.3. - Näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

Seega on Vaidlustaja alusdokumentide tõlgendamisel ilmselgelt lähtunud ainult HP p-st 6, jättes ebaõigesti arvesse võtmata RHAD lisa 1 p-i 3.8., mis näeb ette pakkumuses esitatava info täpsema sisu ning HP p-s 3.1.3 toodud tingimuse, et pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

Hankija on hindamiskriteeriumi rakendamisel õigesti lähtunud ka RHAD lisa 1 p-s 3.8 nõutud infost ja tingimusest, et pakkuja poolt välja toodud reisitingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

6.3. Hankija on õigesti vähendanud Vaidlustaja pakkumusele näidisreisi kvaliteedi hindamiskriteeriumis antud punkte, märkides puudusena, et Vaidlustaja näidisreisi kirjeldus ei sisalda konkreetseid tingimusi pagasi kaalu ja mõõtmete kohta.

RHAD lisa 1 p 3.8.1. nägi ette, et iga pakutava või küsitud lennuvõimaluse (sh jätkulend ja tagasilend) kohta tuleb kõik olulised andmed, kuid vähemalt: - *lennupileti maksumus ja lennuklass ning pagasi tingimused*.

HP p-s 6.4. toonud välja pagasi vajaduse tingimused (mõlemal reisijal käsipagas ja üks ära antav pagas), kuna tänapäeval on võimalik broneerida pileteid pagasiga või pagasita, mis mõjutab pileti hinda. Pagas ei ole enam iseenesestmõistetav osa lennupiletist, sealhulgas käsipagas. Pagasiga pileti olemasolu korral on reisijale ülioluline teada täpseid pagasinorme. Erinevatel lennufirmadel võivad pagasireeglid olla erinevad.

Kolmas isik ei ole Vaidlustajaga nõus, et pagasi kaalu/mõõtmete kohta andmete esitamine/mitteesitamine ei näita Vaidlustaja näidisreisi kirjelduses kuidagi reisi ebatõhusust või ebamugavust HP p 3.1.3. tähenduses.

Vastupidi - tegemist on väga olulise tingimusega, millega reisija peab arvestama. Reisijale

tuleb esitada teave pagasi suuruse ja kaalunormide kohta, et ta saaks nendega arvestada reisile minnes ning vältida olukordi, kus ta peab maksma lisatasusid. Lisaks nägi selle info esitamist selgelt ette ka RHAD lisa 1 p 3.8.1.

Iga lennufirma määratleb lubatud pagasi kaalu ja mõõdud, mis kehtivad nii ära antavale kui ka salongipagasile, sealhulgas lubatud ühikute arvu. Lubatud kaalu, mõõtude ja pagasiühikute ületamisel kaasnevad reisijale lisakulud. Need lisakulud ei ole üldjuhul väikesed ja võivad reisijale põhjustada ebamugavusi, kui ta saab sellest teada alles hiljem või lennujaamas, kui tema pagas on lubatust raskem või suurem.

Näiteks KLM-i puhul kehtivad KLM-i lennufirma turistiklassis reisijatele, kellel on pagasit sisaldav pilet, järgmised pagasinõuded: registreeritud pagas - lubatud on üks ühik registreeritud pagasit, mille maksimaalne kaal on 23 kg ja mõõtmed (pikkus + laius + kõrgus) kokku kuni 158 cm. Lisaks käsipagas: lubatud on üks kott või kohver, mille maksimaalsed mõõtmed on 55 x 35 x 25 cm, ning üks isiklik ese (näiteks käekott, sülearvutikott või väike seljakott), mille maksimaalsed mõõtmed on 40 x 30 x 15 cm. Käsipagasi ja isikliku eseme kogukaal kokku ei tohi ületada 12 kg.

Pagasinormide info olemasolu pakkumises on reisija jaoks väga oluline ja mugav. See aitab vältida ebameeldivaid ja ootamatuid lisakulutusi. Reisides lubatust suurema või raskema pagasiga, rakendub sellele lisatasu. Lisatasu suurus sõltub sihtkohast: Euroopa-siselennud: 75-100 eurot ja interkontinentaalsed lennud (sh Brasiilia): 100-300 eurot.

Eeltoodud asjaoludest on näha, et pagasi tingimuste (kaalu ja mõõtmete) osas andmete esitamine täidab tingimuse näidisreisi kvaliteedi osas, tagades HP p-is 3.1.3 nõutud tõhusa ja mugava reisi. Antud info oli Vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu ning Vaidlustaja ei täida RHAD lisa 1 p-is 3.8.1 sätestatud tingimust.

6.4. Hankija on õigesti vähendanud Vaidlustaja pakkumusele näidisreisi kvaliteedi hindamiskriteeriumis antud hindamiskriteeriumi punkte, märkides puudusena, et Vaidlustaja näidisreisi kirjeldus ei sisalda reisi täpsemaid muutmise/tühistamise tingimusi.

Kolmas isik ei nõustu Vaidlustajaga, et pelgalt info, et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad, katab HP p 3.1.3. nõuet, et tagada maksimaalsed väärtuspunktid.

HP p-s 6.2. on toonud välja näidisreisi lennupiletite klassi (economy ehk turistiklass).

RHAD lisa 1 p 3.8.5. sätestas, et esitatava pakkumus peab sisaldama endas iga pakutava teenuse muutmise ja/või tühistamise tingimused.

Näidisreisi kvaliteeti näitab näidisreisi kirjeldus, milles on piisavalt täpselt toodud muutmise/tühistamise tingimused, kuna tegemist on reisijale olulise teadmisega. Hankija ei pidanud seda eraldi HP p 6 all sätestama, kuna see nõue oli kirjas RHAD lisa 1 p-s 3.8.5.

Igal lennufirmal on oma reeglid, mis määravad, milliseid muudatusi saab piletiga teha ja milliseid mitte. Mõned piletid on täiesti muutmatud, teised lubavad muudatusi teatud tingimustel ja lisatasu eest. Kolmas isik ja Vaidlustaja toimivad piletit müües vastava lennufirma volitatud agendina, st kõik reeglid kehtestab lennufirma.

Lennupiletite hinnad ja tingimused sõltuvad piletiklassist. Odavamal piletitüübil on pileti muutmise- ja tühistamistingimused kõige karmimad, mis tähendab, et peale pileti väljastamist ei ole muutmine ega tühistamine lubatud. Pileti muutmine võib olla võimalik ainult siis, kui samale lennule on vabu kohti. Kui lennuk on välja müüdud, siis ei saa piletit muuta. Mida lähemale lennu kuupäev jõuab, seda keerulisemaks ja kallimaks võib pileti muutmine minna. Mõnikord ei ole see enam üldse võimalik.

Muutmise ja tühistamisega käivad vastavalt piletireeglitele kaasas enamasti lisakulud. Pakkumises on tegemist turistiklassi piletitega ja turistiklassi puhul kaasnevad muutmise ja tühistamisega alati lisakulud, mida on samuti väga oluline reisijal teada. Mõnikord juhtub, et algses pileti broneerimisklassis pole enam vabu kohti, siis peab klient maksma hinnavahe eest.

Kuna Vaidlustaja on saanud hinnastamise kategoorias hinna eest maksimumpunktid, siis võib eeldada, et pakutud on kõige odavamaid turistiklassi pileteid, millele ei saa kehtida paindlikud piletite reeglid. Seega väita, et lennupiletid on piiramatult muudetavad, on eksitav ja ei vasta tegelikkusele.

Eelolevate näidete põhjal on näha, et lennupiletite muutmise/tühistamise tingimuste osas andmete esitamine täidab tingimuse näidisreisi kvaliteedi osas, tagades HP p 3.1.3 nõutud tõhusa ja mugava reisi. Antud info oli Vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu ning Vaidlustaja ei täida RHAD lisa 1 p-is 3.8.5. sätestatud tingimust.

6.5. Hankija on õigesti vähendanud Vaidlustaja pakkumusele näidisreisi kvaliteedi hindamiskriteeriumis antud hindamiskriteeriumi punkte, märkides puudusena, et Vaidlustaja näidisreisi kirjeldus ei sisalda infot täiendavate liikumisvõimaluste kohta, arvestades Vaidlustaja pakutud hotelli.

HP p-de 6.1., 6.2. ja 6.5. kohaselt on toodud näidisreisi sihtkohana välja Brasiilia, Rio de Janeiro.

RHAD lisa 1 p 3.1. sätestas, et pakkuja peab arvestama Hankija reisijate konkreetsete vajaduste, eelistuste, turvalisuse, ajaressursi, rahaliste võimaluste ja mugavusega ning pakkuma alati optimaalset teenust.

Rio de Janeiro kuritegevuse tase on teadaolevalt suur ning reisijat on vajalik informeerida liikumisvõimaluste osas, et tagada turvalisus. Seega ei ole piisav Vaidlustaja näidisreisis toodud lakooniline info, et pakutud hotell on ürituse toimumise kohast vähem kui 5 km.

Eelolevast nähtub, et täiendavate liikumisvõimaluste kohta hotellist info esitamine täidab tingimuse näidisreisi kvaliteedi osas, tagades HP p 3.1.3. nõutud tõhusa ja mugava reisi. Antud info oli Vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu ning Vaidlustaja ei täida RHAD lisa 1 p-is 3.1. sätestatud tingimust.

6.6. Hankija on õigesti vähendanud Vaidlustaja pakkumusele näidisreisi kvaliteedi hindamiskriteeriumis antud hindamiskriteeriumi punkte, märkides puudusena, et Vaidlustaja näidisreisi kirjeldus ei sisalda hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kellaegaseid.

Kolmas isik ei nõustu Vaidlustajaga, et pelgalt info hotelli sisse- ja väljaregistreerimise

kuupäeva osas katab HP p 3.1.3. nõuet, et tagada maksimaalsed väärtuspunktid.

RHAD lisa 1 p 3.8.3. sätestas, et iga pakutava või küsitud majutusteenuse võimaluse kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad.

Hotelli sisse- ja väljaregistreerimise kellaajad on olulised reisijale, et arvestada sihtkohta saabumisel, kas on võimalik hotelli suunduda, ning samuti lahkumisel, mis kell peab oma hotelli toa loovutama. Need kellaajad on veelgi olulisemad, kui lennuajad on varajased või hilised. Kolmas isik osutab seejuures, et HP p-i 6.2. kohaselt oli sihtkohta jõudmise ajana ette nähtud 27.04.2025 hommik soovituslikul hiljemalt kell 9.00 kohaliku aja järgi, mil näiteks enamus majutusteenuse pakkujaid veel sisse registreerimist ei paku. Seega on reisijal ilmselgelt oluline teada ja arvestada hotelli suundumiseks ja sealt lahkumiseks ette nähtud kellaagadega.

Eelolevast nähtub, et hotelli sisse-ja väljaregistreerimise osas andmete esitamine täidab tingimuse näidisreisi kvaliteedi osas, tagades HP p-is 3.1.3 nõutud tõhusa ja mugava reisi. Antud info oli Vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu ning Vaidlustaja ei täida RHAD lisa 1 p-is 3.8.3 sätestatud tingimust.

6.7. Kolmas isik nõustub ka Hankija välja toodud muude puudustega Vaidlustaja näidisreisi kirjelduses.

Pakkumise kõrge kvaliteedi tagamiseks on pakutud teenuste detailid ja lisainfo üliolulised. Hankija esile toodud info oli vaidlustaja näidisreisi kirjeldusest puudu. Seega on õigustatud Hankijal hinnang, et näidisreisi kvaliteet vastab vaid keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele.

6.8. Vaidlustaja väide, et Hankija on kohelnud pakkujaid ebavõrdselt, on väär.

Erinevalt Vaidlustaja pakkumusest vastas Kolmanda isiku näidisreisi kirjeldus täielikult RHAD lisas 1 p-ides 3.8.1. kuni 3.8.5. nõutud tingimustele ja HP p 6. tingimustele, tagades HP p 3.1.3. kohaselt hästi tõhusa ja mugava reisi. Vaidlustaja on ebavõrdse kohtlemise seisukoha võtnud üksnes oletuse põhjal. Vaidlustaja on vale oletuse teinud

07.02.2025 Vaidlustajale edastatud hindamiskomisjoni protokollis väljavõttest, arvates, et Kolmas isik on jätnud osa Hankija soovitud infot esitamata. Kolmas isik ei ole jätnud näidisreisi kirjelduses esitamata infot seoses öhtuse hotelli saabumisega.

Seetõttu on ka väär on Vaidlustaja seisukoht, et Hankija on Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste hindamisel samasuguses olukorras kohelnud Vaidlustajat ja Kolmandat isikut ebavõrdselt.

6.9. Kolmanda isiku täiendav seisukoht.

6.9.1. Meelevaldne on Vaidlustaja tõlgendus, et raamhanke RHAD lisa 1 p 3.8. reguleerib nende andmete esitamist, mille täitja peab esitama Minikonkursi tulemusel sõlmitud hankelepingu täitmisel, kui Hankija esitab pakkuja Minikonkursi tulemusena sõlmitud lepingu täitmise raames päringu konkreetse reisiteenuse tellimiseks.

Hankijal on vaja veenduda, et pakkuja osutab teenust hankes nõutud kujul, enne hanklepingu sõlmimist, mitte alles lepingu täitmise ajal, kui see ei anna enam parima teenuse osutaja määramisel mingit väärtust.

Just raamlepingus luuakse Minikonkursi tingimused – see on Minikonkursi korraldamise põhiline alus.

Hankija sätestatud hindamiskriteeriumid on olnud üheselt mõistetavad.

RHAD lisa 1 p-s 3.8. sätestatud tingimused on nõ põhjaks iga minikonkursi näidisreisi hindamiseks. Hinnapäringus sätestatud tingimused on raamlepingu tingimuste täpsustamiseks ja täiendamiseks.

Hankija ei pidanud eraldi hinnapäringus veelkord välja tooma, et RHAD lisa 1 p-s 3.8. loetletud andmed tuleb esitada näidisreisi kirjelduses. Raamlepingu tingimused olid otsekohalduvad.

RHAD lisa 1 p 3.8. on sõnastatud selliselt: „*Lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot:*“. Ehk tegemist on raamlepingus välja toodud põhitingimusega, mis kohaldub igale minikonkursile ja selles esitatavale pakkumusele. Seejuures raamlepingu eeltoodud tingimuses kasutatud sidesõna „ja“ annab võimaluse Hankijal seda tingimust täpsustada ja täiendada minikonkursi raames, millest tulenevalt kohalduvad mõlemad tingimused. Antud Minikonkursi raames Hankija täpselt nii ka tegi. Olukorras aga, kus Hankija Minikonkursi raames täiendavat infot ei oleks küsinud, oleks pakkumus pidanud sisaldama vähemalt RHAD lisa 1 p-s 3.8. nõutud infot.

6.9.2. Vaidlustaja on alusdokumentide tõlgendamisel lähtunud ainult HP p-st 6., jättes ebaõigesti arvesse võtmata RHAD lisa 1 p-i 3.8., mis näeb ette pakkumuses esitatava info täpsema sisu ning HP p-s 3.1.3. toodud tingimuse, et pakkuja poolt välja toodud reisingimused tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi.

6.9.3. Kolmas isik jääb oma seisukohtade juurde, et näidisreisi puhul pagasi kaalu/mõõtmete konkreetse tingimuste esitamise kohustus tulenes Vaidlustajale HP p-st 3.1.3. (hästi tõhusa ja mugava reisi tagamine) ja RHAD lisa 1 p-st 3.8.1.

Reisikorralduse terviklikkus eeldab ka pagasit puudutava info esitamist. Reisija jaoks on oluline teada, millised on pagasi piirangud, et ta saaks oma reisi planeerida mugavalt ja stressivabalt. Pagasi piirangute teadmatus võib põhjustada reisijal ebameeldivusi lennujaamas, kui pagas ületab lubatud piiranguid, mis omakorda mõjutab negatiivselt reisi kogemust. Lisaks võib vales mõõdus pagas kaasa tuua ka lisakulud, millega reisija ei ole arvestanud.

Näidisreis peab olema terviklik ja peegeldama reisibüroo võimekust pakkuda kõikehõlmavat teenust. Parim pakkumus tagab reisijatele parima võimaliku kogemuse ja see hõlmab ka reisi planeerimise aspekti ehk reisi planeerimise mugavus on otseselt seotud reisi kvaliteediga. Näidisreis peab olema võimalikult realistlik ja peegeldama pakkuja võimekust korraldada kvaliteetseid reise, näha ette potentsiaalseid probleeme ja neile lahendusi pakkuda. Kolmas isik on seisukohal, et pagasi kaalu ja mõõtmete tingimuste esitamine on osa põhjalikust reisiinfost ning seega on selle puudumine näidisreisi kirjelduses puudus.

6.9.4. Vaidlustaja näidisreisi pakkumuses puudus info näidisreisi lennupiletite muutmise/tühistamise osas. Puudus ka info, mida Vaidlustaja alles vaidlustusmenetluses välja toob, et Vaidlustaja võib lennupiletite muutmise või tühistamisega tekkivaid kulusid (nt olemasoleva broneeringu tühistamise ja uue pileti ostmise kulusid) enda kanda võtta. Vaidlustajal oli vastav info esitamata, mille teadmine on oluline osa reisile minekust, seda nii variandi puhul, et lisakulusid ei ole kui ka variandi puhul, et võivad tekkida lisakulud.

Samuti on lennupiletite muutmise/tühistamise tingimuste esitamine oluline, et Hankija saaks hinnata pakkumuse paindlikkust ja vastavust ootustele. Pealegi ei ole lennupiletite kehtivusaeg igavene (max 1 aasta).

Tõlgendus, et Hankijal on õigus teenust igal ajal tasu või trahvi maksmata muuta/tühistada, kui vastavad tingimused puuduvad, on liiga lihtsustatud ja spekulatiivsed. Samuti ei tähenda see, et pakkuja ei peaks tingimusi esitama. Mille põhjal Hankija/reisija saaks siis otsustada, kui tingimusi esile toodud (selgitatud) ei ole? Igal lennupiletil on tingimused, ka kallil äriklässil. Väide, et Hankija on eeldanud, et kulud kannab pakkuja, on spekulatiivne. Pakkuja peab esitama lennupiletite muutmise/tühistamise tingimused, et Hankija saaks teha teadliku otsuse. Tingimuste puudumine muudab pakkumuse ebaselgeks ning võib tekitada segadust ja viivitusi, mis mõjutavad reisi mugavust ja tõhusust.

6.9.5. Hotelli sisse ja välja registreerimise täpsete kellaaegade näidisreisi pakkumuses esitamise kohustus tulenes HP p-st 3.1.3. (hästi tõhusa ja mugava reisi tagamine) ja RHAD lisa 1 p-st 3.8.3. Raamlepingus ettenähtud tingimused kehtisid ka näidisreisi kirjelduse esitamisele, kusjuures tegemist on ilmselgelt infoga, mis on vajalik tõhusa ja mugava reisi tagamiseks.

6.9.6. Täiendavate liikumisvõimaluste info hotellist liikumise kohta tuli näidisreisi koosseisus esitada nii HP p-st 3.1.3. (hästi tõhusa ja mugava reisi tagamine) kui ka RHAD lisa 1 p-st 3.1. (reisija vajaduste, eelistuste, turvalisuse, ajaressursi, rahaliste võimaluste ja mugavusega arvestamine) tulenevalt. Olukorras, kus reisi sihtkohaks on teadaolevalt suure kuritegevusega linn, on reisija turvalisuse tagamiseks nõutava info esitamine eeltoodud tingimuste valguses oluline. Vaidlustaja väited, milles ta isegi vastava info esitamise vajalikkust ei mõista, kinnitavad, et Vaidlustaja ei ole reisi tõhususe ja mugavuse tagamist, samuti reisija vajaduste ja turvalisuse tagamist näidisreisi koostamisel tähtsustanud ega arvestanud.

6.9.7. Hankija on võrdselt kohelnud Kolmandat isikut ja Vaidlustajat pakkumuste hindamisel, Vaidlustaja väited Kolmanda isiku pakkumuse puudulikkuse osas on valed. Väär on Vaidlustaja järeldus, et Kolmanda isiku pakkumus ei sisaldanud infot, mis kell tavapärane check-in ja check-out toimub. Kolmanda isiku näidisreisi kirjeldus oli välja toodud tavapärane check-in ja check-out aeg koos täpsete kuupäevade ja kellaaegade.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Hindamiskomisjoni protokollist nähtuvad põhjendused, miks Vaidlustaja pakkumus on alakriteeriumi *näidisreisi kvaliteet, transpordiks kuluv aeg, majutus, majutuse asukoht ja muud pakkuja poolt välja toodud reisingimused* tagavad väga hästi tõhusa ja mugava reisi alusel saanud 5 punkti - vastab keskpärasel määral etteantud kriteeriumitele.

Hindamiskomisjon on Vaidlustaja pakutud näidisreisi kohta teinud järgmised märkused:

- 1) lisatud on nõutud info, et kõik lennud sisaldavad käsipagasi ja ühte ära antavat pagasit reisija kohta ning et lennupiletid on muudetavad ja tühistatavad vastavalt vajadusele. Ei ole aga esitatud asjakohast ja vajalikku lisainfot pagasi kaalu ega mõõtmete kohta, välja ei ole toodud asjakohast lisainfot lennupiletite muutmise/tühistamise konkreetsete tingimuste kohta. Ei ole usutav, et lennupiletid on rahaliselt ja/või ajaliselt piiramatult muudetavad ja/või tühistatavad;
- 2) välja toodud ei ole, mis tüüpi lennupiletitega on tegu, kas piletid on economy (turistiklass);
- 3) lisatud on, et võimalus on lisada juurde lounge-teenused või Priority Pass lennujaamades, kuid puudub lisainfo täpsete tingimuste kohta, mistõttu ei loo see reisipakkumusele väärtust;
- 4) tegemist on suurlinnaga, kus on tavapärasest kõrgem kuritegevus, mistõttu hotelli kaugus 3,5 km ei ole antud juhul realistlik (turvaline) jalgsi liikumiseks;
- 5) välja on toodud check-in ja check-out kuupäevad, kuid mitte täpseid kellaaegu, mis oleks olnud oodatud ja asjakohane lisainfo, et reisijad saaksid tõhusaimal viisil oma aega planeerida, nt hotellist lahkumiseks/võimalikeks lisakohtumisteks/lennule jõudmiseks. Kuna nii sihtkohta jõudmine kui ka tagasilend on hilistel kellaaegadel on hotelli sisse- ja väljaregistreerimise aeg ja võimalikud eritingimused (tavapärasest hilisem check-in ja check-out aeg) oluline puudus, et tagatud oleks täielikult mugav ja tõhus reis;
- 6) infot täiendavate tasude kohta esitatud ei ole, toahinna juures on märges, et sisaldab kõiki makse, kuid siiski jääb ebaselgus kohalike maksude, nt City tax, osas.

Vaidlustaja leiab, et tema pakutud näidisreis vastab kõigile HP p 6. „Näidisreisi kirjeldus“ toodud tingimustele, Hankija on õigusvastaselt pakkumuste hindamise etapis hakanud hindamiskriteeriumitele uut sisu ja uusi nõudeid välja mõtlema.

Hankija ja Kolmas isik leiavad, et HP p-is 6. on esitatud miinimumnõuded, lähteandmed esitatavale näidisreisile. Raamhanke (viitenumber 284881) RHAD lisa 1 p-is 3.8. esitatakse lepingu täitmisel igale esitatavale pakkumusele täiendavad tingimused, sõnastuses: *Lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot /.../ ja sellest pidi pakkuja ka näidisreisi esitades lähtuma.*

Seega on vaidluse kõigepealt selles, millest lähtuvalt tuli Minikonkursi pakkumuses esitada näidisreis, millised andmed ja informatsioon pidid olema näidisreisi kirjelduses olemas.

8. HP sissejuhatuse kohaselt *Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi hankija) palub Teil (edaspidi pakkuja) esitada pakkumus hankelepingu sõlmimiseks riigihanke „Reisibürooteenuse ostmine 2024-2026“ (viitenr. 284881, HNR240084) tulemusena sõlmitud raamlepingus ja käesolevas minikonkursis (edaspidi ka hinnapäring või HP) sätestatud tingimustele.*

HP p-i 1.6. kohaselt *täpsed reisiteenuse kuupäevad, kellaajad ja tingimused tuuakse välja konkreetsetes reisitellimuses.*

HP p-i 3.4. kohaselt *kvaliteediga seotud kriteeriumide (teenuse osutaja reisikonsultandi(tide) teadmised, kogemused ning näidisreisi kvaliteet) puhul hinnatakse järgnevalt: hankija poolt moodustatud komisjon hindab kvaliteeti kollegiaalselt ning iga kriteeriumi puhul leitakse komisjoni liikmete ühine hinne. Kriteeriumile antakse maksimaalsed punktid, kui hinnatav*

tunnus on võrdne kriteeriumi sisukirjeldusega.

HP p-is 6. on toodud näidisreisi kirjeldus:

„6.1. Sihtkoht: Brasiilia

6.1.Lennupiletid: economy (turistiklass), kahele isikule Tallinn - Rio de Janeiro - Tallinn. Sihtkohta jõudmine 27.04.2025 hommikul soovituslikul hiljemalt kell 9.00 kohaliku aja järgi. Tagasilend Tallinnasse algusega 1.05.2025, soovituslikult mitte varem kui hommikul kell 9.00 kohaliku aja järgi.

6.2. Ühe reisisuuna soovituslik kestvus kuni 24h ning maksimaalselt 1 vahemaandumine, millega ei kaasne lisanduvaid kulusi (transiitviisa vms). Lendude vaheline aeg peab olema piisav, et tagada reisijate jõudmine jätkulennule.

6.3. Pagas: mõlemal reisijal käsipagas ja üks ära antav pagas.

6.4. Majutus kahele isikule vähemalt neljatärni- või samaväärses hotellis koos hommikusöögiga, eraldi tubades, Riocentro konverentsikeskusest soovituslikult kuni 5 km raadiuses. Hotelli samaväärsuse selgitused tuleb esitada koos pakkumusega. Soovituslik on välja tuua hotelli keskkonnahoidlik lähenemine (juhul kui on).

6.5. Näidisreis peab olema reaalne reis, mis on koostatud reaalse ja kehtiva lennuplaani alusel.

6.6. Pakkuja esitab lendude kohta väljavõtted (vähemalt lendude ajad, pagasi võimalus). Majutuse broneeringu väljavõtted, kus nähtuvad, hotelli info, maksumused. Muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada. Esitatud info alusel toimub näidisreisi kvaliteedi hindamine, v.t punkt 3.1.3.

6.7. Hankijal on õigus näidisreis esitatud kujul realiseerida (sh majutus pakkumuses esitatud hinnaga).”

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ on näidisreisi kirjelduse puhul viidatud HP p-le 6. ja hindamismetoodika kirjelduses on näidisreisi kvaliteedi juures viidatud HP p-idele 3.1.3. ja 3.4.

Eelpooltoodud Minikonkursi regulatsioonidest ei tulene see, et esitatava näidisreisi puhul peab pakkuja lähtuma ka raamhanke (viitenumber 284881) RHAD lisast 1 ja seal toodud p-ist 3.8. koos alapunktidega. Ainsana on HP üldosas viidatud raamlepingu tingimustele.

9. Raamhanke (viitenumber 284881) RHAD lisa 1 p 3. on pealkirjaga „Pakkuja ülesanded reisiteenuse osutamisel“.

RHAD lisa 1 p 3.8. kohaselt lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus peab sisaldama päringus küsitud infot ja/või vähemalt järgmist infot:

1.1.1. iga pakutava või küsitud lennuvõimaluse (sh jätkulend ja tagasilend) kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt:

- lennupileti maksumus ja lennuklass ning pagasi tingimused;
- lennufirma;
- väljalennu kuupäev ja kellaaeg – saabumise kuupäev ja kellaaeg;
- väljalennu lähtekoht (lennujaam) – sihtkoht (lennujaam);
- vahemaandumis(t)e info ja transiitaeg vahemaandumis(t)el;
- piletite vormistamise tingimused;

1.1.2. iga pakutava või küsitud laeva-, rongi- ja bussisõiduvõimaluse kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt:

- pileti maksumus;

- pileti tingimused;
- väljasõidu kuupäev ja kellaaeg – saabumise kuupäev ja kellaaeg;
- väljasõidu lähtekoht (aadress) – sihtkoht (aadress);
- teenust osutav ettevõtte;
- reisijaklass;

1.1.3. iga pakutava või küsitud majutusteenuse võimaluse kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt:

- majutusasutuse nimi, aadress, lisaks majutusasutuse veebiaadress aktiivse, tehniliselt korrektse ja avatav lingina;
- majutusasutuse kvaliteeditase. Näiteks Hotelstar Union või muu asjakohase, pakkuja poolt kasutatava ja välja pakutud kvaliteedi jälgimise põhimõtete/süsteemi järgi;
- majutusteenuse maksumus;
- toa- ja vooditüüp;
- hotellis hommikusöögi olemasolu;
- hotelli sisse registreerimise ning välja registreerimise kellaajad;
- täiendavate kohalike maksude tasumise kohustus tellija poolt kohapeal koos summaga, kui need ei ole arvestatud broneeringu sisse;
- olemasolul majutusettevõttele omistatud ökomärgis(-ed) või muud tõendid, mis tõendavad majutusettevõtte keskkonnanahoidlikku lähenemist;

1.1.4. iga pakutava reisikindlustuse võimaluse kohta tuleb esitada kõik olulised andmed, kuid vähemalt maksumus ja täpsed kindlustustingimused;

1.1.5. iga pakutava teenuse muutmise ja/või tühistamise tingimused. Juhul kui pakkumuses vastavad tingimused puuduvad, eeldatakse, et hankijal on õigus mistahes teenus igal ajal tasu või trahvi maksmata muuta ja/või tühistada.

RHAD lisa 1 p-i 3.9. kohaselt hankija võib teha pakkujale ettepaneku hankija täpsustunud vajaduste järgselt uue reisipakkumuse esitamiseks või esitatud reisipakkumuse kohandamiseks vastavalt hankija esitatud täpsustatud tingimustele.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et raamhanke (viitenumber 284881) RHAD lisa 1 p-is 3. on esitatud nõuded ja tingimused, millest pakkuja peab lähtuma siis, kui osutab sõlmitud hankepingu täitmisel reisiteenust. Arvestades teisi RHAD lisa 1 p-i 3. nõudeid ja tingimusi saavad RHAD lisa 1 p-i 3.8. sõnad *lepingu täitmisel hankijale esitatav pakkumus* tähendada üksnes seda, et Hankija poolt reisitellimuse esitamisel pakutava reisi kohta peab olema esitatud RHAD lisa 1 p-is 3.8. toodud informatsioon.

Seega on vaidlustuskomisjon seisukohal, et isegi, kui Hankija eeldas, et Minikonkursil esitatava näidisreisi kirjelduse puhul tuleb lähtuda RHAD lisa 1 p-ist 3.8., siis pakkujatele ei saanud see olla selge - HP-s polnud vastavat viidet tehtud.

10. RHAD lisa 1 p-is 7. on toodud raamlepingu alusel minikonkursi korraldamise ja hankelepingute sõlmimise alused.

RHAD lisa 1 p 7.1.7.3. kohaselt *hindamiskriteeriumid ja nende osakaalud majanduslikult soodsaima pakkumuse välja selgitamiseks minikonkursi raames võivad olla järgnevad (nimetatud hindamiskriteeriumid täpsustab hankija igakordselt minikonkursi päringus):*

[---]näidisreisi kvaliteet (olenevalt näidisreisist transpordiks kuluv aeg, ümberistumiste arv, majutuse asukoht, eesmärgiga tagada tõhus ja mugav reisimine) – 20%. [---]

RHAD lisa 1 p 7.1.8.2. kohaselt *[---] kriteeriumile antakse maksimaalsed punktid, kui hinnatav tunnus on võrdne kriteeriumi sisukirjeldusega. [---]*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Minikonkursi HP p-idest 6., 3.1.3. ja 3.4. ning RHAD lisa 1 p-idest 7.1.7.3. ja 7.1.8.2. tuleneb selgelt see, et Hankija oli ette näinud esitatava näidisreisi kvaliteedi hindamise ja täpsemalt selle, mille kvaliteeti hinnatakse. HP p 6.8. näeb ette teatud informatsiooni esitamise näidispakkumuses (vähemalt lendude ajad, pagasi võimalus, hotelli info ja maksumused) ja selle, et esitada tuleks *muu asjakohane reisiinfo, mida pakkuja peab vajalikuks esitada. Esitatud info alusel toimub näidisreisi kvaliteedi hindamine, v.t punkt 3.1.3.*

Pakkujale pidi olema arusaadav, et kõrgemate punktide saamiseks ja pakutava näidisreisi kvaliteedi tõendamiseks tuleb näidisreisi kirjelduses esitada selline informatsioon HP p-is 6. toodud asjaolude kohta, mis võimaldaks Hankijal järeldada, et tegemist on tõhusa ja mugava reisimisega. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et HP p 6. ei piiranud pakkujatel esitada mistahes informatsiooni näidisreisi kohta, mis näitaks selle kvaliteeti. Selles valdkonnas tegelevad pakkujad pidid teadma reisi kvaliteedi näitajaid ja ühtlasi ka seda, et need tuleb pakkumuses näidisreisi kirjelduses esitada.

11. Lähtudes HP p-ist 6. pidi Hankija hindama pakutava näidisreisi kvaliteeti lähtudes järgmisest pakkuja poolt esitatavast informatsioonist:

- 1) lennupiletid, lendude kestvus, lendude vaheline aeg;
- 2) pagas (käsipagas ja üks ära antav pagas);
- 3) majutus, hotell, majutuse muudetavas ja trahvita tühistatavus.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kõik Hankija hindamiskomisjoni protokollis toodud märkused, millest lähtuvalt hinnati Vaidlustaja pakutud näidisreisi 5 punktiga, tulenevad HP p-is 6. nimetatud informatsioonist (vt käesoleva otsuse p 7.). Kõik need märkused on seotud HP p-iga 6., Hankija ei ole hinnanud midagi sellist, mis polnud pakkujatele eelnevalt teada.

12. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et lähtuvalt HP p-ist 6. esitatud ilma igasuguste täpsustusteta minimaalne informatsioon sai automaatselt tähendada kvaliteetset näidisreisi, mida oleks tulnud hinnata 20 punktiga. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et sellist seisukohta saaks Vaidlustaja avaldada vaid olukorras, kus olemas oleks objektiivne punktide arv, mida pakkumus peaks kindlasti saama ja millisel juhul hindamiskriteeriumis kirjeldatud koosseisu täitmine ei sõltu Hankija subjektiivsest hinnangust Vaidlustaja pakkumuses esitatule. Antud juhul see nii ei ole. Tegemist on selgelt kvaliteedi hindamise kriteeriumiga.

20 punkti saamise eeldus on, et näidisreis vastab täielikult ja/või ületab etteantud kriteeriumeid, 10 punkti saamise eeldus on, et näidisreis vastab olulises osas etteantud kriteeriumitele. Kriteeriumeid ei ületa ja olulises osas ei vasta kriteeriumitele näidisreis, milles selle otsest kvaliteeti näitav informatsioon on puudu.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et reisi puhul on oluline teada pagasi kaalu nõudeid, samuti seda, mis tingimustel on lennupiletid muudetavad ja tühistatavad. Näidisreisi kvaliteeti näitab see, kui on teada lennupiletite muutmise ja tühistamise tingimused. Kuna lisainfot hotellist

liikumiste kohta polnud Vaidlustaja esitanud, siis on põhjendatud Hankija järeldus, et 3,5 km jalgsi liikumiseks on liiga pikk vahemaa. Reisi kvaliteeti ei näita üksnes check-in ja check-out kuupäevad (ilma konkreetsete kellaaegadeta). Samuti peab reisist teada olema see, kas kõikide tasudega (maksudega) on ikka arvestatud, mistõttu on Hankija õigesti viidanud kohalike maksude kohta info puudumisele Vaidlustaja näidisreisi kirjelduses.

Vaidlustaja ei saanud eeldada, et näidisreisi kvaliteedi hindamisel küsitakse selgitusi ja võimaldatakse täiendavat informatsiooni esitada - pakkumuste hindamise staadiumi ei näe RHS ette, et hankija saaks küsida pakkujalt täiendavaid andmeid (minikonkurss ei saa siin olla erandiks).

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et Vaidlustaja näidisreisi kohta esitatud informatsioon ei näita, et tegemist on tõhusa ja mugava reisiga, mis vastab täielikult või olulises osas ettenähtud kriteeriumitele (HP p 3.1.3.).

13. Vaidlustaja on vaidlustuses väitnud, et Kolmanda isiku pakkumuse hindamisel hindamiskriteeriumi „Näidisreisi kvaliteet“ rakendamisel pole Hankija järginud ette nähtud reegleid ja metoodikat ning 27.02.2025 täiendavates seisukohades palunud põhjalikult kontrollida ka Kolmanda isiku pakkumustes esitatud näidisreisi kvaliteedi hindamist Hankija poolt. Mingeid põhjendusi selles osas pole Vaidlustaja esitanud, mistõttu vaidlustuskomisjon ei saa ilma Vaidlustaja põhjendusteta asuda ise kontrollima seda, kas Kolmanda isiku näidisreisi on õigesti hinnatud.

Küll on aga Vaidlustaja asunud seisukohale, et Vaidlustaja ja Kolmandat isikut ei ole näidisreisi hindamisel koheldud võrdselt. Vaidlustaja on viidanud sellele, et ka Kolmas isik jätnud näidisreisi kirjelduses esitamata info seoses õhtuse hotelli saabumisega, check-in ja check-out kellaaegade puudumist pidas Hankija oluliseks puuduseks Vaidlustaja puhul, aga leidis Kolmanda isiku puhul lihtsalt, et sellise info esitamine oleks ületanud Hankija ootusi.

Hindamisprotokollis on välja toonud, et juhul, kui Kolmas isik oleks pakkumuses esitanud info, mis kellani tavapärane check-in toimub või võimalikud eritingimused hilise check-in kohta, oleks see pakkumus Hankija ootusi ületanud. Vaidlustaja pakkumuses olid ainult check-in ja check-out kuupäevad, kuid mitte kellaaegu.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et tegemist on erinevate olukordadega, millele antud erinevad hinnangud ei tähenda, et tegemist on pakkujate ebavõrdse kohtlemisega.

14. Eeltoodu alusel jääb rahuldamata Vaidlustaja taotlus tunnistada kehtetuks Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.

15. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ei ole esitanud taotlust kulude väljamõistmiseks.

Kolmas isik on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks:

- 1) 2037,5 eurot käibemaksuta 8,25 tunni õigusabi osutamise eest (4 tundi tunnitasu 265 eurot; 4,25 tundi tunnitasu 230 eurot);

- 2) 1202,5 eurot käibemaksuta 5 tunni õigusabi osutamise eest (1,5 tundi tunnitasu 265 eurot; 3,5 tundi tunnitasu 230 eurot).

Kolmas isik taotleb kokku 3240 euro käibemaksuta välja mõistmist, 13,25 tunni õigusabi osutamise eest.

Lepingulise esindaja kulude vajalikkuse ja põhjendatuse hindamisel võtab vaidlustuskomisjon arvesse läbitöötamist vajavate materjalide mahukust, vaidlusaluste küsimuste keerukust, samuti menetluse kestust ja seda, et väljamõistetavad esindaja kulud ei tohiks tervikuna olla vaidlustusasja iseloomu ja tähtsust arvestades ilmselgelt ülepaisutatud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku esitatud ulatuses ei ole Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulud põhjendatud ega ka vajalikud. Nii analüüsile kui ka vastuse ja seisukohtade koostamisele kulunud aega tuleb pidada osaliselt ülemääraseks. Võttes arvesse mh ka seda, et vaidlustuskomisjoni menetluses on veel üks praktiliselt sama vaidlustus (vaidlustusasi 30-25/289161) ja seda, et suuremalt jaolt on nendes vaidlustusmenetlustes esitatud Kolmanda isiku seisukohad samad, peab vaidlustuskomisjon vajalikuks ja põhjendatuks Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulusid summas 1847,5 eurot käibemaksuta (3,5 tundi tunnitasuga 265 eurot ja 4 tundi tunnitasuga 230 eurot).

Vaidlustaja kulud vaidlustusmenetluses jäävad Vaidlustaja kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets